ҒАЛАБАНГИЗ МУБОРАК, ҒАЛЛАКОРЛАР!

Областимиз дон сотиш йиллик планини бажарди ✽ *Давлат омборларига 1 миллион 700 минг пуддан ортиқ ғалла топширилди* ✽ Калинин ва Ўрта Чирчиқ бошқармалари айниқса баракали хирмон кўтарди ✽ **Бутун куч зиммага олинган социалистик мажбуриятни бажаришга!**

27.117 ТОННА ОЛТИН ДОН

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларидан руҳланган, Ўзбекистон республикаси ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейи шарафига ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юборган областимиз ғаллакорлари дастлабки марраии эгалладилар. Давлатга 27 минг тонна ўрнига 27.117 тонна ғалла етказиб берилиб, план ортиғи билан бажарилди.

Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг ғаллакорларига офарин! Улар олтин бошоқзорларда ғайрат ва шижоат кўрсатиб меҳнат қилдилар. Етиштирилган ҳосилни пешма-пеш ўриб олиб, давлатга топширдилар. Натижада бошқарма бўйича пландаги 815 тонна ўрнига 3047 тонна ғалла сотилди. Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси ғаллакорларининг меҳнати ҳам самарали бўлди. Улар пландаги 5775 тонна ўрнига 9809 тонна ғалла етказиб бердилар. Оққўрғонликлар ҳам эл омборига мўлжалдагидан анча ортиқ ғалла тўкдилар.

Урта Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасидаги «Коммунизм» колхози областда биринчилар қатори ғалла сотиш юзасидан зиммага олган социалистик мажбуриятини бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Бу хўжаликнинг азаматлари давлатга сотган ғалла 775 тоннадан ортиб кетди. Бу пландагидан 497 тонна кўпдир.

Оққўрғон бошқармасидаги «УзССР беш йиллиги», 2-«Оққўрғон» совхозлари, Бўкадаги Калинин номли колхоз ва бошқа кўпгина хўжаликларнинг меҳнаткашлари ҳам ғалла ўриш ва давлатга ғалла сотишда жонбозлик кўрсатиб ишлаб, самарали натижага эришдилар.

Область колхоз ва совхозларида ғалла ўрим-йиғими қизғин давом этмоқда. Энди навбат социалистик мажбуриятни бажаришга! Ҳар кун, ҳар соатдан, ишчи кучлари ва техникадан унумли фойдаланиб, ғалла ҳосилини тезроқ ўриб-йиғиб олиш ва давлатга топшириш учун курашайлик. Ҳамма ерда мусобақа байроғини баланд кўтариб, жонажон республикамизнинг 40 йиллик тўйини муносиб совға билан нишонлаш учун ғайрат ва ташаббус кўрсатиб меҳнат қилайлик.

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТЛАРИ, ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ САНОАТ ВА ҚИШЛОҚ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 134 (2682). | Жума, 10 июль 1964 йил. | Баҳоси 2 тийин.

УЛКАН ДОН ХИРМОНИГА КИМ ҚАНЧА ҲИССА ҚЎШДИ

Урта Чирчиқ	— 9.809 тонна
Юқори Чирчиқ	— 6.241 тонна
Бўка	— 3.237 тонна
Калинин	— 3.047 тонна
Оққўрғон	— 2.049 тонна
Бекобод	— 1.505 тонна
Янгийўл	— 1.229 тонна

ХИРМОНИНГИЗ БАРАКАЛИ БЎЛСИН!

Ғалла мўл бўлса эл тўқ, турмуш фаровон бўлади. Ўз касбини улуғлаган асл ғаллакор элим тўқ, турмуши фаровон, хирмоним баракали бўлсин, деб эрта куздан тер тўкади, элу-юрт дастурхонини noз-неъматларга безаш иштиёқида меҳнат қилади. Ҳозир ана шу меҳнатнинг баракали натижаси ҳаммани хурсанд қилмоқда. Давлат омборлари олтин донларга тўлмоқда. Кенг адрлар ва қирларда қудратли комбайнлар кечаю-кундуз тинмай, халқ бойлигини ўриб-йиғиб олмоқда.

Оҳангарон ва Паркент адрларида, Келес массиви қирларида денгиздек чайқалаётган, қалин, тилла ранг ғаллазорни кўрган кишининг кўзи қувнайди, кўнгли завққа тўлади. Бугун ана шу адрларда қудратли комбайнлар жавлон уряпти, саховатли, ўз ишига нисбатан қалбида завқ-шавқ, меҳр-муҳаббат мавж урган ғаллакорлар хирмон баракасига ҳар кун, ҳар соат барака қўшмоқдалар.

Куни кеча областимиз ғаллакорлари давлатга 1 миллион 700 минг пуддан ортиқ олтин дон сотиб, йиллик планларини шараф билан бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Бу дастлабки ғалабани қўлга киритишда айниқса Калинин, Ўрта Чирчиқ, Бекобод ишлаб чиқариш бошқармалари ғаллакорларининг ҳиссаси катта бўлди.

Пландаги 815 тонна ўрнига 3 минг 47 тонна дон топширган Калинин ишлаб чиқариш бошқармасининг ғаллакорлари, 5775 тонна ўрнига 9 минг 809 тонна ғалла сотган ўртачирчиқлик деҳқонлар, 1.250 тонна ўрнига 2 минг 49 тонна дон етказиб берган оққўрғонлик ғаллакорлар ҳимматингизга балли!

Оққўрғондаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги», 2-«Оққўрғон» совхозлари ва Димитров номли колхоз, Калинин бошқармасидаги «Москва» совхози ва бошқа хўжаликлар ғалла тайёрлаш йиллик планларини муддатидан илгари ошириғи билан бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти бердилар. Бу хўжаликларнинг шарафли касб кишилари қўшимча оширилган мажбуриятлар ҳам олишди. Юз центнерчи комсомол-ёшлар бригадалари ҳам ажойиб ғалабага эришаётирлар. Роза Отабоева ва бошқа донгдор деҳқонларимиз ғалла тайёрлаш планларини бажариб, гектаридан 35—45 центнердан ҳосил олдилар. Улар арпа ва буғдойдан бўшаган ерларга такрорий дон экмоқдалар.

Областимиз ғаллакорлари ҳар йилдагидан анча кўп майдонга, фойдаланилмай ётган резервларга — қирлик, адрлар, лалмикор ерларга уруғ сепишган. Куз ва баҳорда қилинган фидокорона меҳнат натижаси қувончли бўлди. Барча майдонларда ғалла бўлиқ бўлди. Эндиги вазифа юрт бойлиги бўлган ана шу азиз донимизни омборларимизга эртароқ ғамлаб олишдан иборатдир.

Бу вазифани муваффақиятли адо этишда асосан техникага таянишимиз, қудратли комбайнлардан унумли фойдаланишимиз зарур. Катта-катта майдонлардаги ғаллани фақат комбайнлар кучи билангина ўриб-йиғиб олиш мумкин. Аммо, областимизнинг бир қатор хўжаликларида жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Мавжуд имкониятлар тўла ишга солинмаётир. Комбайнлар барвақт тайёрлаб қўйилмагани, ўз вақтида мутахассислар танланмаганлиги туфайли кўпчилик хўжаликларда ғалла энг примитив усулда ўриб олинаяпти. Натижада меҳнат унумдорлиги паст бўлиб, ғанимат фурсатлар қўлдан бой берилмоқда.

Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармаси ғаллакорлари бу йил ҳамма бошқармаларга нисбатан кўп, яъни 5700 гектар майдонда ғалла етиштиришган. Ана шу катта майдонда мўл ҳосил тўпланган. Лекин бошқарма хўжаликларида комбайнлардан тўла фойдаланилмаётгани туфайли ўрим-йиғим ниҳоятда кечикмоқда. Шунингдек, Бўка, Янгийўл ишлаб чиқариш бошқармалари хўжаликларида ҳам ғалла ўримида техника кучидан тўлиқ фойдаланилмаётир.

Ғалла ўрим-йиғими мавсумий иш. Буни шундай ўтказайликки, донимизнинг бирор донаси ҳам ерда қолмасин. Бунинг учун комбайнларнинг икки сменада, конвейер усулида ишлашини ташкил этиш, комбайнчилар учун зарур ҳамма шароитларни яратиб бериш керак. Ўрим-йиғимда, қатнашаётган механизаторлар, шоферлар меҳнатини қадрлаш, уларга ўз вақтида ҳақ тўлаш, кундалик нормани ошириб бажарган, сифатли иш қилган кишиларга аккорд-мукофот тўлаш керак. Ғаллакорлар учун маданий-маиший хизматни ҳар қачонгидан ҳам яхшилаш зарур.

Областимиз ғаллакорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик катта тўйига 4 миллион 700 минг пуд олтин дон тўёна қилиш юзасидан социалистик мажбурият олганлар. Ғаллазорларимизда бу мажбуриятни ортиғи билан бажарилишини таъминлайдиган даражада ҳосил бор. Эндиги вазифа ана шу ҳосилни ҳеч нобуд қилмай қисқа вақт ичида ўриб-йиғиб олиш ва давлат омборларига топширишдан иборатдир.

Ғаллазорларда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб, меҳнатда намуна кўрсатаётган комбайнчилар, шоферлар, колхозчилар ва совхоз ишчилари тажрибасини кенг оммалаштирайлик. Ғаллазорларда социалистик мусобақа байроғини баланд кўтариб эл-юрт олдида олган мажбуриятимизни ҳам шараф билан бажарайлик!

ТИНЧЛИК ВА МЕҲНАТ ПОСБОНЛАРИ

ҲАРБИЙ АКАДЕМИЯЛАРНИ БИТИРИБ ЧИҚУВЧИЛАР ШАРАФИГА КРЕМЛДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

МОСКВА, 8 июль. (ТАСС). Бугун Катта Кремль саройида СССР Қуролли Кучлари ҳарбий академияларини битириб чиқувчилар шарафига традицион қабул маросими ўтказилди. Қабул маросимини КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети уюштирди.

Академияларни битириб чиқувчилар, уларнинг ўқитувчилари ва профессорлари, Совет Армияси ва Ҳарбий Денгиз Флотининг таниқли ҳарбий бошлиқлари СССР Олий Советининг мажлислар залига тўпланишди.

Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг раҳбарлари президиумга чиққанларида залда ҳозир бўлган кишилар уларни гулдурос, давомли қарсаклар билан кутиб олдилар.

Мажлисни СССР Мудофаа министрининг биринчи ўринбосари, Совет Иттифоқи маршали А. А. Гречко очди.

Маршал А. А. Гречко нутқидан кейин ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар номидан инженер-капитан В. А. Чуриков, социалистик мамлакатларининг бу йил Совет Иттифоқи ҳарбий академияларини битириб чиққан генераллари ва офицерлари номидан Чехословакия Халқ армиясининг генерал-майори Станислав Прохазка, ҳарбий академиялар профессор-ўқитувчилар состави номидан инженер контр-адмирал В. В. Екимов сўзга чиқдилар.

Гулдурос қарсаклар билан кутиб олинган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг Раиси ўртоқ Н. С. Хрушчев ёрқин нутқ сўзлади. (ТАСС).

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

Азиз ўртоқлар!

Партия ва ҳукумат раҳбарларининг ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар билан учрашувларини ўтказиш ажойиб традиция бўлиб қолди. Мен ва менинг ўртоқларим, партиямиз Марказий Комитети Президиумининг аъзолари, бугун бу яхши традицияни давом эттираётганлигимиз учун жуда хурсандмиз.

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчиларни партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан ўқишни тамомлаганликлари билан қизғин қутлашга ва уларга Ватан олдидаги ўзларининг ватанпарварлик бурчларини, совет халқи олдидаги масъулиятли ва фахрли вазифаларини бажаришда муваффақиятлар тилашга ижозат бергайсиз.

Ҳарбий академияларни битириб чиқувчиларни — қардош социалистик мамлакатларнинг офицерларини зўр мамнуният билан сидқи дилдан қутлайман. Сиз, азиз дўстларга, мураккаб ҳарбий ишда муваффақиятлар тилайман. Барча социалистик давлатлар қуролли кучларининг жанговар ҳамдўстлиги йилдан-йилга мустаҳкамланиб ва ривожланиб борсин, деб чин юракдан истак билдираман.

Бизнинг учрашувларимиз традицион учрашувлар бўлиб қолди, лекин турмуш бир жойда турмайди: бутун дунё жуда катта революцион ўзгаришларни бошидан кечирмоқда. Бизнинг мамлакатимиз коммунизм йўлида йилдан-йилга катта қадамлар қўймоқда. Шу сабабли, ҳарбий академияларни битириб чиқувчилар билан ҳар сафарги учрашув янги вазиятда ўтади.

Бизнинг замонимизда экономикада, ижтимоий турмушда, фан ва маданиятнинг ривожланишида, халқаро муносабатларда кўпгина ажойиб ҳодисалар бўлиб турибди. Совет Иттифоқидаги хўжалик қурилиши тўғрисида гапириладиган бўлса, ҳозир шу нарса яққол кўриниб турибдики, саноат ишлаб чиқаришининг ҳажми жиҳатидан етти йиллик планнинг ошиғи билан бажарилиши турган гап.

Партия экономикамизни тағин ҳам юксак даражага кўтариш йўлида ўтган йил катта чора ва тадбирларни амалга оширди. Биз халқ хўжалигининг турли тармоқларини химиялаштириш, ҳозирги замон химиясининг муваффақиятлари асосида қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришини интенсивлаштириш, электрлаштириш ва комплекс механизациялаш йўлини бошлаб юбордик.

Партия кўраётган чоралар дон, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштиришни тез кўпайтиришни таъминлашига, саноат ва қишлоқ хўжалик маҳсулотини кўпроқ олишга имкон беришига совет кишиларининг ишончи комил.

Партия ва ҳукумат экономикани ривожлантиришда эришилган муваффақиятларга таяниб, совет кишиларининг фаровонлигини янада ошириш тадбирларини ўтказмоқдалар.

Ўртоқлар! Кейинги вақтларда халқаро вазиятда кескинлик бирмунча юмшаганлиги кўриниб турибди. Атмосферада, космик фазода ва сув остида ядро қуроли синовларини тақиқлаш тўғрисида ўтган йил шартнома тузилганлиги халқаро вазиятни яхшилашга ёрдам берди. Шундан сўнг ядро қуроли ўрнатилган объектларни космик орбитага чиқармаслик тўғрисида битим тузилди, шунингдек Совет Иттифоқи, Америка Қўшма Штатлари ва Буюк Британия парчаланувчи материалларни ҳарбий мақсадлар учун ишлаб чиқаришни қисқартириш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини ва тинчликни мустаҳкамлашга қаратилган совет ташқи сиёсати янги ғалабалар қозонди. Мустаҳкам тинчликни таъминлаш, инсониятни термоядро уруши хавфидан қутқариш, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшашини таъминлаш шундай олижаноб мақсадлардирки, шу мақсадлар йўлида Совет ҳукумати халқаро майдонда тинмай кураш олиб бормоқда.

Совет ҳукумати ва бизнинг халқимиз ленинча сиёсатга қаттиқ амал қилмоқдалар. Биз тинчлик бўлишини талаб қилмоқдамиз ва тинчлик ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдамиз. Бизга урушнинг кераги йўқ, уруш халқлар бошига фақат кулфатлар келтиради, моддий бойликларни вайрон қилади, одамларнинг ёстиғини қуритади. Урушга қаршимиз, деб гапирганимда, мен бу гапни агрессив, босқинчилик урушларини назарда тутиб айтаётирман. Лекин бошқача урушлар бор, бу — миллий озодлик урушларидир, мазлум халқлар ўзларини эзиб ётган мустамлакачиларга ва империалистларга қарши курашга кўтарилиб қиладиган урушлардир. Бундай урушларни биз адолатли ва муқаддас урушлар, деб ҳисоблаймиз. Қўлига қурол олиб, ўз мустақиллигини ва озодлигини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган халқларни қувватламоқдамиз. Биз уларни шунчаки сўзда эмас, балки конкрет ишлар билан қувватламоқдамиз. Буни ўз мустақиллиги учун ёки ўз мустақиллигини мустаҳкамламоқ учун курашаётган халқлар яхши билади.

Мустамлакачилар ва империалистлар империализм асри тугаганлигини тушунишни истамаётирлар. Улар жаҳоннинг кўп районларидан ўз ихтиёрлари билан кетмайдилар, ўзларининг мустамлакачилик имтиёзларини тарк қилишни, халқларни талашдан воз кечишни истамайдилар. Шу сабабли, халқлар қўлларига қурол олиб, мустамлакачиларни ҳайдаб юборишга ҳақлидирлар. Биз бу гапни Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг минбаридан туриб ҳам бутун дунёга эшиттириб айтганмиз, ўшанда Совет Иттифоқи мустамлакачилик системасини тугатишни таклиф қилган эди.

(Давоми иккинчи бетда).

ҒАЛЛА ФРОНТИНИНГ ҚАҲРАМОНЛАРИ

Калинин бошқармасидаги Карл Маркс номли колхознинг Ш. Шукуров, «Маданият» колхозининг А. Бегматов, Янгийўл бошқармасидаги Калинин номли колхознинг Роза Отабоева ўртоқлар бошчилик қилаётган ғаллачилик бригадалари ва звеноларида бу йил гектар бошига 100 центнердан дон олиш учун қизғин кураш кетаяпти. Ғаллакорлар ҳозиргача биринчи ҳосилдан баракали хирмон кўтариб, областимиз ғаллакорларининг катта ғалабасига муносиб ҳисса қўшдилар. Суратларда: (юқоридан пастга) Ш. Шукуров, Р. Отабоева ва А. Бегматов ўртоқлар.

Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси).

Мана бу азамат йигитлар областимиз ғаллакорларининг улкан ғалабасига катта ҳисса қўшишди. Улар бошқараётган комбайнлар бепоён олтин бошоқзорларда тиним билмай ишлаяпти. Фотомухбир А. Тўраев олган мазкур суратда Юқори Чирчиқдаги «Коммуна» колхозининг ғаллазорини кўриб турибсиз. Суратда: (чапдан ўнгга) комбайнчилардан С. Ешигонов, Э. Қосимов, З. Хайриддинов, А. Бурхонов ва А. Егоров ўртоқлар. Уларнинг ҳар бири кунига 16—18 бункердан дон тўкаяпти эл хирмонига!

ЎРТОҚ Н. С. ХРУШЧЕВ НУТҚИ

(Боши биринчи бетда)

Совет кишилари мавжуд халқаро аҳволни, биз яшаб турган шароитни реал равишда кўришлари ва бунга реал баҳо беришлари лозим. Ҳозир мавжуд бўлиб турган халқаро кескинлик манбалари хатарлидир. Жаҳоннинг турли қисмларида эса бундай манбалар, афсуски, оз эмас. Бу манбаларнинг хатарли эканлигига сабаб шуки, ўша районларда ҳақиқатда маҳаллий урушлар олиб борилмоқда, маълум ҳолат вужудга келганида, бу маҳаллий урушлар катта можарога айланиб кетиши, ҳатто жаҳон ёнғинининг бошланиб кетишига сабаб бўлиши мумкин.

Жанубий Ветнамда Америка Қўшма Штатлари кўп йиллардан бери агрессив қонли уруш олиб бормоқда. Америка Қўшма Штатлари жаҳон жандарми бўлиш ролини бажармоқда. Жанубий Ветнам халқининг миллий озодлик ҳаракатини бостиришга интилмоқда. Бу — хатарли сиёсатдир, шунинг учун ҳам биз бу хусусда Америка Қўшма Штатларининг ҳукуматини неча марталаб огоҳлантириб қўйдик. Жанубий Ветнам халқи қўлига қурол олиб, ўз озодлиги учун, ўз ҳуқуқлари учун кураш олиб боришга тўла равишда ҳақли. Жанубий Ветнам халқи ўз озодлиги ва мустақиллиги учун муқаддас кураш олиб бормоқда, шунинг учун ҳам биз бу курашда Жанубий Ветнам халқини қувватламоқдамиз.

Жанубий Кореяни ҳақиқатда Америка қўшинлари оккупация қилиб турибди, бу мамлакатнинг халқи эндиликда бундай аҳволга тоқат қилишни истамайди.

Лаосдаги вазият жиддийлашмоқда, у ерда агрессив империалистик давлатларнинг аралашуви хатарли оқибатларга олиб келадиган уруш бошланиб кетишига сабаб бўлиши мумкин.

Ёки жаҳоннинг бошқа бир районини олиб кўрайлик. Америка Қўшма Штатлари Кубанинг суверенитетини бузиш, унинг осмон чегараларини ёриб ўтиш ҳуқуқини ўзлаштириб олмоқда. Американинг жосус самолётлари Озодлик ороли тепасида учиб юрибди, чунки Америка Қўшма Штатларига Куба территориясини инспекция қилиш зарур бўлиб қолган эмиш.

Сал-пал жиддий фикр юритувчи, яна бунинг устига кучларнинг жаҳондаги нисбатини реал тушунадиган кишиларни агрессия сиёсатини, бошқа давлатларнинг ички ишларига аралашиш сиёсатини қувватлашларига ақл бовар қилмайди.

Бирор мамлакат ўзига қўшни бўлган давлатдан кучлироқ эканлигидан фойдаланиб, халқаро муносабатларда нималарга йўл қўйиш мумкин-у, нималарга йўл қўйиш мумкин эмаслиги ҳақида фатво бериш ҳуқуқини ўзлаштириб олишига, ўзини-ўзи қози қилиб қўйишига йўл бериш ярамайди. Бошқа бир давлатнинг суверенитетини бузиш ҳуқуқини ўзбошимчалик билан бир томонлама тарзда ўзлаштириб олиш сиёсати авантюристик сиёсатдир. Бундай йўлга тушиб олиш халқаро ҳуқуқни босқинчилик билан алмаштириш демакдир. Агар бундай ҳаракатлар тўхтатилмаса, бу нарса Кариб денгизи районида ҳам жуда жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин. Бундай сиёсатга йўл қўйиб бўлмайди, чунки бундай сиёсатга йўл қўйиш жаҳоннинг бошқа районларида агрессив кучлар учун юқумли ўрнак бўлиб қолиши мумкин.

Қўшма Штатларга Кубанинг давлат тузуми ёқмайди, Куба Совет Иттифоқи билан ва бошқа социалистик мамлакатлар билан дўст бўлаётганлиги ёқмайди, Куба ривожланишнинг социалистик йўлини танлаб олганлиги ёқмайди. Лекин мана шунинг ўзи Америка Қўшма Штатларининг Куба Республикасининг ички ишларига аралашиши учун асос бўла оладими, ахир?

Совет Иттифоқининг қўшниси бўлган баъзи давлатларнинг ҳарбий блокларга аъзо бўлиб кирганлиги ва Америка Қўшма Штатларининг иттифоқчилари эканлиги бизга ҳам ёқмайди-ку. Хўш, Американинг бу ҳаракатида мантиқ бор деб айтилса-ю, шу мантиққа амал қилинадиган бўлса, у ҳолда Совет Иттифоқи мазкур давлатларнинг суверенитетини буза бериши ва осмондан учиб бориб, уларнинг территориясида «инспекция» ўтказа бериши лозим экан-да. Нима учун бир томон бошқа томоннинг бу ҳуқуқдан фойдаланишини инкор қилиб, бундай ҳуқуқни ўзлаштириб олабериши керак? Агар шундай сиёсатга амал қилинадиган бўлса, у ҳолда тинчлик бўлмайди, балки ҳар ким ўзи билган номаъқулчиликни қилаберадиган бўлиб қолади. Лекин бу йўл, айниқса бизнинг замонимизда, тинчликка олиб бормайди, балки кескинликни кучайтиришга олиб боради.

Турли социал системалардаги давлатлар ўртасида тинчлик бўлиши учун давлатларнинг социал тузуми қандайлигидан, шу давлатларнинг катта ёки кичиклигидан қатъи назар, уларнинг суверенитетини ҳурматлаш зарур, буюк давлатлар ҳамма давлатлар билан қилаётган ўзларининг муносабатларида ички ишларга аралашмаслик сиёсатини ўтказишлари зарур. Чинакам халқаро хавфсизликнинг гарови мана шунда.

Кипрдаги аҳволнинг кескинлиги ҳали давом этмоқда. Маълумки, бу оролнинг халқи инглиз мустамлакачиларига қарши курашга кўтарилди ва муваффақиятга эришди. Лекин ҳозир Кипр тепасида яна қора булутлар пайдо бўлмоқда. Империалистлар икки жамоа — греклар жамоаси билан турклар жамоаси ўртасидаги миллатчилик зиддиятларини авж олдириб, Кипрни янада оккупация қилиб олиш тараддудини кўрмоқдалар.

Империалистлар ўзларининг авантюристик мақсадларини кўзлаб, Туркияни гиж-гижламоқдалар. Биз Туркиянинг қўшнисимиз ва у билан дўстлик муносабатларида яшашни истаймиз. Биз бунинг учун ҳамма чораларни кўрмоқдамиз. Туркияда афсуски, шундай кучлар борки, улар ҳеч бир қонуний асосга эга бўлмаганлари ҳолда, ўз шартларини кипрликларга қабул қилдиришни истайдилар, ҳарбий куч билан бостириб кирамиз, деб таҳдид қилмоқдалар. Бу сиёсат мазкур райондаги аҳволни тағин ҳам кўпроқ мураккаблаштирмоқда.

Кучи бўлган давлатнинг бостириб кириш учун баҳона топиши унчалик қийин эмас. Ҳозирги вақтда тинчликни бузиш, бирор мамлакатнинг, ҳатто кичкина мамлакатнинг суверенитетини бузиш жиддий оқибатларга олиб келади. Бундай бузиш хатарли занжирли реакцияни бошлаб юбориши мумкин. Буни Туркия ҳам ҳисобга олиши лозим.

Кипр оролида яшаб турган халқлар ўртасида — греклар билан турклар ўртасида дўстпарварлик асосида Кипр масаласининг ҳал қилинишини Совет Иттифоқи табриклайди. Меҳнаткаш греклар — ишчилар ва деҳқонлар ҳамда меҳнаткаш турклар — ишчилар ва деҳқонлар битта оролда яшайдилар, улар бир-бирлари билан ҳамиша топишадилар ва бир-бирлари билан топишибгина қолмасдан, шу билан бирга, улар агар сиртдан аралашиш хавфи бўлмаса, бир-бирини мамнун қилиб, қардошларча яшашлари ва ривож топишлари ҳам мумкин.

Кипр ишларига чет давлатларнинг аралашувини тўхтатиш керак. Англия қўшинлари ва бошқа қўшинларнинг ҳаммаси Кипрдан олиб чиқиб кетилиши керак. Ана шунда кипрликлар ўз олдида турган масалаларни ўзлари ҳал қилиб оладилар. Улар бу масалаларни тарихан вужудга келган шароит сабабли мазкур оролда яшаб турган ҳар иккала жамоанинг — греклар жамоаси билан турклар жамоасининг манфаатларини кўзлаб ҳал қилиб оладилар.

Ўзларининг миллий манфаатларини ҳимоя қилмоқ учун кўтарилган ва мустамлакачилар ҳанузгача кетмасдан жойлашиб олган районлардан уларни қувиб чиқариш учун курашаётган, ўз мустақиллигини мустаҳкамламоқ учун курашаётган араб халқларига ўзининг хайрихоҳ эканлигини Совет Иттифоқи бир неча марта таъкидлади.

Англия қуролли кучларининг аралашуви натижасида Адан районида вужудга келаётган аҳвол ҳақида ҳам гапирмасдан ўтолмайман.

Бошқа ҳамма халқлар каби араб халқлари ҳам ўз тақдирларини ўзлари белгилашга ва мустамлакачиликнинг қолдиқларини тугатишга ҳақлидирлар. Империалистик кучлар қандай найранглар ва фитналар ишлатмасинлар, улар мазкур халқларнинг ўз муқаддас ҳуқуқлари учун олиб бораётган адолатли курашини тўхтатишга муваффақ бўла олмасликларига аминмиз.

Португалия мустамлакачиларига ва бошқа мустамлакачиларга қарши курашаётган Африка халқларига хайрихоҳмиз. Биз Осиё, Африка, Латин Америкаси халқларининг озодлик курашини табриклаймиз. Совет Иттифоқи Шимолий Калимантан халқларининг олиб бораётган курашига хайрихоҳлик билдиради ва индонез ҳамда бошқа халқлар билан биргаликда Малайзияга ва Осиёдаги бошқа территорияларга нисбатан янги мустамлакачилик планларига қарши чиқмоқда.

Кескинлик манбалари тўғрисида гапирганда, шуни назарда тутиш керакки, Германия масаласи ҳали ҳам ҳал этилган эмас. Германия сулҳ шартномаси тузилмаганлиги ва урушдан кейинги проблемалар ҳал этилмаганлиги шунга олиб келдики, Европанинг марказида халқаро кескинликнинг хатарли манбаи мавжуддир. Бу ерда жуда кўп миқдорда қўшинлар ва қурол-яроғлар тўпланган. Ғарбий Германия реваншчилари НАТОдаги энг муҳим позицияларни тобора кўпроқ эгаллаб олмоқдалар ва ядро қуролини қўлга киритишга интилмоқдалар. Шу сабабли, Совет Иттифоқи ҳар иккала герман давлати билан сулҳ шартномаси тузишни ва шу асосда Ғарбий Берлин масаласини ҳал қилишни кечиктириб бўлмайдиган вазифа, деб ҳисоблайди.

Иқтисодий ва маданий қурилиш ҳамда мамлакат мудофаасини мустаҳкамлаш масалаларини ҳал қилаётганимизда, ҳисобга олишимиз лозим бўлган реал халқаро вазият мана шундай.

Ўртоқлар! Сизлар Совет Қуролли Кучлари сафига қўшиласиз. Солдатларнинг мураббийси бўлган офицерлар сифатида сизлар қўшинларга таълим беришингиз, ҳарбий хизматчиларни техникани яхши биладиган, сиёсий ва жисмоний жиҳатдан бақувват кишилар қилиб тарбиялашингиз лозим. Сизлар халқаро вазиятни ўзларингиз тўғри тушунишингиз ва армиямизнинг ўз мавқеи юксаклигида бўлиши учун бутун куч ва ғайратингизни сарфлашингиз лозим.

Совет ҳукумати ва халқимиз армияни қуроллантирмоқ, унга энг мукаммал ҳарбий техникани бермоқ учун ҳамма чораларни кўрмоқдалар. Сизларнинг вазифангиз, барча совет жангчиларининг вазифаси шуки, сизлар шу қуролларни мукаммал эгаллаб олишингиз ва агар душман уруш бошласа, Совет Иттифоқи ўз ҳуқуқларини ҳамда ўзидан бошқаларнинг ҳуқуқларини ҳам қаттиқ туриб химия қилишини, Совет Иттифоқи ўз дўстларини ва иттифоқчиларини кулфатда қолдирмаслигини душманга билдириб қўйишингиз лозим. Империалистлар шуни билиб қўйсинларки, агрессив империалистик давлатларнинг ҳаракатлари натижасида ер юзининг турли районларида вужудга келаётган аҳволга биз бефарқ бўлмаймиз.

Сизлар Совет Иттифоқи Қуролли Кучларининг составидан келиб, ҳар томонлама ва чуқур ҳарбий тайёргарликдан ўтиб, ҳарбий академияларда олган билимларингиз билан қуролланиб, ҳарбий қисмларга ва қўшилмаларга қайтиб борасиз.

Совет Иттифоқининг Қуролли Кучлари ҳозир бизнинг урушдан олдинги ёки, ҳатто бундан ўн йил бурунги Қуролли Кучларимизга ўхшамайди. Ўша вақтларда бизнинг армиямиз асосан милтиқлар, миномётлар, артиллерия тўплари, бомбардимончи самолётлар, миноносцлар, крейсерлар ҳамда қуруқликдаги, сувдаги ва ҳаводаги бошқа қурол-яроғ воситалари сингари эски классик қурол-яроғларга таянар эди. Ҳозирги вақтда Қуролли Кучларимиздаги қўшин турларининг ҳаммаси янги ҳарбий техникага ўтди.

Бундан ўн йил муқаддам ўша вақтда крейсерларга, эсминсларга ва бошқа, асосан, сув усти кемаларига асосланган ҳарбий денгиз флотимизни қайта қуроллантириш зарур, деган масала қўйилган эди. Бу қурол ҳозирги замон шароитида уруш олиб бормоқ учун кўп жиҳатдан эскириб қолди, чунки ҳозирги вақтда осмондан туриб ҳам, соҳилдан туриб ҳам сув усти воситаларининг ҳаммасини уриб ағдарса бўлади, душман узоқ масофада туриб, сув усти воситаларини емириб ташлаши мумкин.

Шу сабабли, биз ҳарбий денгиз кучларини қайта қуроллантирмоқ ва сув ости флотини ҳарбий денгиз кучлари қудратининг энг биринчи негизи қилмоқ учун ҳамма чораларни кўришни ўз олдимизга вазифа қилиб қўйдик. Албатта, бизнинг сув ости флотимиз илгари ҳам кучли эди, лекин у дизель-электр двигателлар асосига қурилган эди, шу сабабли сув ости кемаларининг тезлиги унчалик катта эмас эди, улар денгиз торпедалари билангина қуролланган эди. Ўша вақтдаги сув ости флотининг имкониятлари, айниқса улар ўз ҳарбий базаларидан олисда ҳаракат қилганларида жуда чекланиб қолган эди. Сув ости флоти денгизда ўз вазифаларини мустақил бажармоқ ва эҳтимол тутилган душманга қарши бемалол ҳаракат қилмоқ учун катта имкониятларга эга бўлган эпчил ва узоқни ура оладиган флот бўлиб қолиши лозим эди. Сув ости атом флотини вужудга келтириш керак эди. Бизнинг Қуролли Кучларимиз, бизнинг ҳарбий денгиз флотимиз энди бу даҳшатли қуролга эга бўлди.

Германия фашизмининг мамлакатимизга ҳужум қилганлиги натижасида бошланиб кетган Улуғ Ватан уруши вақтида биз жуда кўп миллионлаб жангчиларимиздан ва тинч гражданларимиздан ажралдик, улар фашист оккупациячилар қўлида ҳалок бўлдилар.

Тинчликсевар кишилар, гитлерчилар фашизми тор-мор қилинганидан кейин ҳарбий авантюраларнинг ишқибозлари Совет Иттифоқига қарши уруш қилишга уринишнинг беҳудалигини тушуниб оладилар, деб умид қилган эдилар. Лекин гитлерчилар Германияси тор-мор келтирилганидан кейин орадан 10 йил ўтмасданоқ империалистлар яна ҳарбий блоклар туза бошладилар. Бу ҳарбий блокларнинг ташкилотчилари Совет Иттифоқини ва бошқа социалистик мамлакатларни ҳарбий базалар билан қуршаб олиб, уларга таҳдид қила бошладилар. «Зўравонлик позициясига» таяниш сиёсатининг илҳомчилари социализм кучларини улоқтириб ташлаш тўғрисидаги, янги турмуш қуриш йўлига тушиб олган мамлакатларда социалистик ғалабаларни тугатиш тўғрисидаги шиорларни ошкора кўтариб чиқа бошладилар.

Ўша вақтда бизнинг мухолифларимизда афзалликлар бор эди, унинг ҳарбий базалари бор эди, шу базалардан туриб, Совет Иттифоқи территориясини тўпга тутиши мумкин эди. Америка Қўшма Штатларининг агрессив кучлари мана шу ҳарбий блокларнинг ташкилотчилари ва ҳарбий базаларни қурувчилар бўлиб келдилар ва ҳозир ҳам шундай бўлиб турибдилар. Улар ўз территорияларидан жуда олис жойларда ҳарбий базалар вужудга келтиришди, уларнинг территорияси жавоб зарбаси деярлик бориб ета олмайдиган территория деб ҳисобланар эди, чунки осмон ҳужумидан мудофаа қилишнинг ўша вақтдаги мавжуд воситалари шароитида бомбардимончи авиациядан бундай масофаларда етарлик равишда самарали фойдаланишнинг имкони йўқ эди.

Лекин бизнинг мухолифларимизда бўлган бу афзаллик энди батамом тугатилди. Совет Иттифоқи кейинги йилларда шундай стратегик ракета-ядро кучларини вужудга келтирдики, агар душман уруш бошлайдиган бўлса, бу кучлар ер куррасининг ҳар қандай нуқтасидаги душманга қақшатқич жавоб зарбасини бера олади. Бизнинг бу катта ютуғимиз кучларнинг нисбатини бутунлай ўзгартириб юборди.

Ҳозирги вақтда Совет Иттифоқи иккинчи жаҳон урушидан олдинги вақтда бўлгани каби капиталистик давлатлар билан қуршаб олинган ягона социалистик мамлакат эмас. Совет Иттифоқининг қудратли экономикаси, фан ва техникаси ривожланганлиги ўз армиямизни қайта қуроллантириб олишимизга ҳамда қудратли ва даҳшатли қуроллар яратишимизга имконият берди. Бу қуроллар Гитлер авантюрасининг оқибати нима бўлганлигини, чамаси, унутиб қўйиб, ҳарбий авантюрани таваккал қилиб бошлашни ва шу тариқа «бахт синаб кўришни» истаган кучларни емириб ташлаш учун эмас, балки тийиб туриш учун яратилмоқда.

Биз шу нарсани неча марталаб айтдик ва яна айтамизки, Совет Иттифоқига ҳужум қилган Гитлернинг оқибати нақадар разиллик ва шармандалик билан тугаган бўлса, Совет Иттифоқига яна ҳужум қилиш йўлидаги ҳар қандай уриниш ҳам шундай разиллик ва шармандалик билан тугайди, лекин бундай душманни тор-мор келтирмоқ учун гитлерчилар фашизмининг авантюрасини тор-мор келтиришга кетган вақтга қараганда камроқ вақт сарф бўлади.

Биз Совет Иттифоқининг ҳаво кучларини ҳам қайта қуроллантириб олдик ва уларнинг олдига янги вазифани қўйдик. Бизнинг ҳарбий ҳаво кучларимиз ҳозирги вақтда замонавий қурол билан қуролланган, бу эса ҳаво ҳужумидан мудофаа қилиш ва осмондан туриб агрессорга жуда катта зарбалар бериш вазифасини ҳал қилишга имконият беради.

Лекин ҳарбий техниканинг роли ва ҳарбий техниканинг қириш хусусиятлари нақадар катта бўлмасин, армияни механизациялаш ва автоматлаштириш даражаси ҳар қандай бўлганида ҳам, одам биринчи ўринда қолаберади. Армия автоматлаштирилган шароитда ҳам одам ҳал қилувчи роль ўйнайди. Одамни тарбиялаш, ўргатиш, одамларнинг маънавий-сиёсий ва жисмоний сифатларини камолга етказиш, уларни машқ қилдириш, ҳар қандай жанговар шароитда ўз вазифасини бажара оладиган қилиб тарбиялаш, техникани тўғри тушуниш, қуролли кучларни тўғри қўллаш — команда составининг зиммасидаги асосий вазифадир. Шу сабабли сизлар ташкилотчи командирлар ва жанг раҳбари сифатида ўзингизнинг ҳамма фазилатларингизни кўрсатишингиз керак. Ишимиз моҳирлик билан ташкил этилганида, генераллар, адмираллар, офицерлар, солдатлар ва матросларнинг яхши тайёрланган кадрлари мавжуд бўлган тақдирда биз аминмизки, агар душман Совет Иттифоқига ва социалистик мамлакатларга ҳужум қилишга уринганида, уни тор-мор келтирмоқ учун мана шу қудратли энг янги техникадан тўғри фойдаланиш вазифаси албатта муваффақиятли ҳал қилинади.

Такрор айтаманки, биз ҳеч кимга ҳужум қилмоқчи эмасмиз. Лекин биз Ватанимиз чегараларини шу чегараларга бўладиган ҳамлалардан ҳимоя қилишга ва Совет Иттифоқининг чегараларини ҳамда иттифоқчиларимиз ва дўстларимизнинг чегараларини бузган кучларга ҳар қандай дақиқада кескин ва қақшатқич зарба бериш учун тайёр бўлиб туришга қасамёд қиламиз.

Армия ва флот энг янги ҳарбий техника билан таъминланганлиги натижасида қуролли кучлардаги инженерлар ва техниклар анча кўпайиб кетди, бутун офицерлар составининг ҳарбий-техникавий, умумназарий ва маданий билимларини кенгайтириш зарур бўлиб қолди. Ҳозирги вақтда ҳарбий техникани ишлатишнинг физикавий ва техникавий асосларини ўрганиб олмай туриб, бу техникадан моҳирлик билан фойдаланиш мумкин эмас, бу эса, физика, химия, математика ва бошқа табиёт фанлари соҳасида чуқур билимларга эга бўлишни талаб қилади.

Ҳозирги замон шароитида профессионал ҳарбий сифатларни такомиллаштиришнинг ҳам катта аҳамияти бор. Ҳозирги вақтда бизда кўпинча офицерни оқ халат кийиб бошқариш пульти олдида турган ҳолда тасвирлайдилар — бундай командир бошқариш пульти олдида ўтириб олиб, кнопкаларни босиб, шу тариқа қўшинларни «бошқараётир» деб кўрсатмоқчи бўладилар. Лекин ҳозирги замоннинг жанг операциялари қандай бўлиши сиз ҳарбийларга яхши маълум.

Ракета-ядро қуроли ишлатиладиган ҳозирги замон уруши жангчиларнинг юксак маънавий-сиёсий ва жанговарлик хислатларига эга бўлишларини талаб қилади. Ҳозирги вақтда жангчи ҳар қачонгидан ҳам кўра чидамли ва қатъий, уюшқоқ ва интизомли бўлиши зарур.

Совет халқи қуролли кучлардаги офицерларни ҳарбий мутахассислар дебгина билмасдан, шу билан бирга партия ва ҳукумат сиёсатини армияда ва флотда актив равишда ўтказувчи кишилар деб ҳам билади. Бизнинг офицерларимиз партиянинг сиёсатини яхши билишлари, ўз қўл остидаги кишиларга бу сиёсатни моҳирлик билан тушунтириб боришлари ва бу сиёсатни амалда муваффақиятли ўтказишлари лозим. Марксизм-ленинизм назариясини эгаллаб олиш бунинг энг яхши калитидир. Фақат марксизм-ленинизмгина ижтимоий ривожланишнинг қонуниятларини, партиянинг сиёсатини, жамиятнинг коммунизм сари бориш йўлларини тўғри тушуниш имкониятини беради.

Азиз ўртоқлар! Сизлар қийин, масъулиятли, лекин шу билан бирга бизнинг мамлакатимизда ҳурматли бўлган офицерлик касбини танлаб олдингиз. Партия ва халқимизнинг Совет Армиясига ва Ҳарбий Денгиз Флотига меҳр-муҳаббати катта, партия ва халқимиз совет офицерларининг олижаноб меҳнатини юксак даражада қадрлайдилар. Бу касбни танлаб олган ва ўз ҳаётини ҳарбий хизматга бағишлашга қарор қилган ёшларни жуда ва жуда табриклаймиз.

Пировардида сиз азиз ўртоқларни ҳарбий академияларни тамомлаб чиққанлигингиз билан яна бир марта кутлашга, ишингизда муваффақиятлар ва шахсий ҳаётингизда бахт-саодат тилашга ижозат бергайсиз.

Сизлар ҳар қандай ишда ва ҳар қандай жойда партиянинг ишончини шараф билан оқлайсиз, ўз Ватанингизни ҳимоя қилишдек улуғ ишга бутун кучингизни сарфлайсиз, деб ишонч билдиришга ижозат бергайсиз.

Коммунистик партия Марказий Комитети ва Совет ҳукумати номидан ҳарбий академияларнинг профессор-ўқитувчилар составига янги офицер кадрларни — командирларни, сиёсий ходимларни, инженерларни юксак сифатларга эга қилиб тарбиялаганликлари учун чуқур ташаккур изҳор қиламан.

Яшасин Совет Иттифоқининг шонли Қуролли Кучлари!

Яшасин Социалистик мамлакатларнинг халқлари ўртасидаги бузилмас қардошларча дўстлик!

Яшасин социализм мамлакатлари қуролли кучларининг дўстлиги ва жипслиги!

Яшасин коммунизм учун курашда совет халқи эришаётган ҳамма ғалабаларнинг йўлбошчиси ва ташкилотчиси — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

(Ўртоқ Н. С. Хрушчевнинг нутқи зўр эътибор билан тингланди ва гулдурос қарсаклар билан бир неча бор бўлиниб турди).

ЮБИЛЕЙГА ТАРАДДУД ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

Меҳнаткашлар депутатлари саноат область Советининг I чақириқ VIII сессиясидан

Серқуёш диёримизда улуғ айём — жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллик тўйи яқинлашмоқда. Ҳамма жойда юбилей тараддуди. Саноат корхоналари, транспорт ва қурилиш ташкилотларининг коллективлари, маданий-маиший муассасаларнинг ходимлари бу улуғ санага қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Юбилейни муносиб кутиб олиш учун белгиланган тадбирлар қандай бажариляпти? Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент саноат область Советининг яқинда бўлиб ўтган I чақириқ VIII сессиясининг кун тартибига ана шу масала қўйилди. Бу масала юзасидан Чирчиқ, Оҳангарон, Бекобод, Олмалиқ, Янгиобод ва Янгийўл шаҳар ижроия комитетларининг раислари доклад қилдилар. Докладчилар ва музокарада қатнашган ўртоқлар республика тўйига тайёргарликнинг боришидаги ютуқларни мамнуният билан қайд этдилар ва шу соҳадаги камчиликларни очиб ташладилар.

ЭНГ ЯХШИ СОВҒА

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг республика меҳнаткашларига Мурожаатига жавобан областимизнинг саноат ходимлари, қурувчилари, транспортчилари ва бошқа касбдаги кишилари ҳар қачонгидан кўра юксак кўтаринкилик билан меҳнат қилмоқдалар. «Меҳнат зафарларимиз — юбилейга энг яхши совға!» Уларнинг аҳду-паймони ана шундай.

Чирчиқ химиклари ва машинасозлари, Бекобод металлурглари, Олмалиқ мисгарлари ва қурувчилари, Оҳангарон шахтёрлари, Янгийўл пойафзалчилари зиммаларига оширилган мажбурият олиб ишламоқдалар. Областимиз меҳнат аҳлининг фидокорлиги туфайли қувончли натижалар қўлга киритилаётир. Саноат, қурилиш ва маданиятимиз катта одим ташламоқда. Область саноати ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ва меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган ярим йиллик планни ортиғи билан бажарди. Топшириқдагига нисбатан бир неча миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди. Шаҳарларни қайта қуриш, ободонлаштириш маданий-маиший корхоналар ва муассасалар ишини яхшилаш бўйича талайгина тадбирлар амалга оширилди.

Чирчиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси ўртоқ **В. Ларин** ўз докладида шаҳар саноат корхоналари ва қурилиш ташкилотларининг юбилейга тайёргарлиги ҳақида гапирди. Чирчиқликлар йиллик планни 26 декабргача адо этишга сўз беришган. Бу йил пландагидан ташқари ўн мингларча тонна минерал ўғит, 300 минг сўмлик қишлоқ хўжалик техникаси, 50 минг сўмлик электротехника асбоб-ускуналари, 10 минг жуфт пойафзал ишлаб чиқариш мажбуриятини олишган. Қурувчилар юбилей объектлари ва катта химия қувватларини муддатидан олдин ишга тушириш иштиёқида меҳнат қилмоқдалар.

Олмалиқ шаҳар ижроия комитетининг раиси **В. Котов** ва Бекобод шаҳар ижроия комитетининг раиси **И. Маматисаев** ўртоқлар ҳам ўз докладларида юбилейни муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун бошланган социалистик мусобақанинг самаралари ҳақида сўзладилар. Олмалиқ шаҳри саноатчилари ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш ярим йиллик топшириғини 103,8 процент адо этдилар. Ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан ялпи маҳсулот тайёрлаш ҳажми 26,3 процент ортди. Олтинтопган кон-металлургия, гўшт комбинатлари, автомобиль ремонти, нон заводлари ва бошқа корхоналар топшириқни ортиғи билан бажардилар. Капитал қурилиш соҳасида ҳам яхши натижалар қўлга киритилди.

Бекободликлар ярим йиллик планга қўшимча кўплаб пўлат ва прокат, 34,5 шартли километр асбоцемент трубалари, 10.489 минг киловатт-соат электр қуввати, 2.138 кубометр темир-бетон лотоклар ишлаб чиқаришди. Шунингдек меҳнат унумдорлигини ошириш ва маҳсулот таннархини камайтириш бўйича белгиланган планлар ҳам ортиғи билан бажарилди.

Ўзбекистон металлургия заводининг коллективи ишлаб чиқариш маданиятини яхшилаш ва саноат эстетикасини жорий қилиш ташаббусини бошлаб берди. Тезда бу ҳаракат шаҳардаги бошқа корхоналарга ҳам ёйилди.

ШАҲАРЛАР ОБОД — ДИЛЛАР ШОД

Сессияда шаҳарларни ободонлаштириш ва аҳолига маданий-маиший хизматни янада яхшилаш масаласига катта аҳамият берилди. Оҳангарон шаҳар ижроия комитетининг раиси **И. Азимов**, Янгиобод шаҳар ижроия комитетининг раиси **М. Моторигин**, Янгийўл шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари **А. Абрукина** ўртоқларнинг докладларида бу масала марказий ўринни эгаллади. Докладчилар таъкидлаб ўтишганидек, сўнгги йилларда уй-жойлар, маданий-маиший муассасалар, мактаблар, болалар боғчаси ва яслиси, савдо биноларини қуриш ҳажми анча кенгайди. Фақатгина ўтган икки йил ичида областда меҳнаткашларга 226.6 минг квадрат метр ҳажмда уй-жой ҳадя этилди. 7.900 ўринга эга бўлган 14 мактаб, 7 та мактабгача ёшдаги болалар муассасаси, бир қанча туғруқхона, 162 та савдо ва умумовқатланиш корхонаси қурилди, 188 та ателье ва маиший хизмат кўрсатиш устахоналари очилди.

Шаҳарларни кўкаламзорлаштириш бўйича анча ишлар қилинди. Бу соҳада шаҳар аҳолиси, корхоналар, мактабларнинг коллективлари жамоатчилик асосида актив иштирок этмоқдалар. Қисқа вақт ичида ҳашар йўли билан 1 миллион туп дарахт кўчати экилди, янги гулзорлар ва хиёбонлар бунёд этилди.

Область шаҳарларида янги 26 километр йўлга шағал ётқизилди. 41,5 километр йўл ва 22 километр тротуар асфальтланди.

Шуниси қувонарлики, область шаҳарларида маданий-маиший муассасалар сонининг ортиши билан бирга, уларнинг фаолияти ҳам тубдан яхшиланиб бормоқда. Масалан, Оҳангарон шаҳрида жамоатчилик асосларида кутубхоналар ташкил этилмоқда, клубларнинг иши жонлантирилмоқда.

Янгийўл шаҳар маданият бўлимининг фаолияти айниқса диққатга сазовордир. Маданият бўлими шу кунларда республикамиз юбилейи билан боғлиқ бўлган тадбирларни жонлантириб юборди. Муассасаларда донгдор кишилар, Ўрта Осиёда граждандар уруши иштирокчилари билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Тез-тез концертлар қўйиб берилмоқда, постановкалар кўрсатилмоқда. Шаҳар маданият уйининг драма коллективига халқ театри номи берилди. Клуб аъзолари маҳаллаларга бориб, Ўзбекистонда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши тарихига доир қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар.

Сессия кун тартибига область Совети қурилиш, коммунал хўжалик ва ободонлаштириш доимий комиссиясининг иши тўғрисидаги масала ҳам қўйилган эди. Бу масала юзасидан комиссия раиси ўртоқ **И. Ҳусниддов**нинг доклади тингланди.

Музокараларда область коммунал хўжалик бўлимининг бошлиғи **М. Мирхўжаев**, Бекободдаги темир-бетон буюмлари заводи бригадири **Н. Соловьёв**, область маиший хизмат кўрсатиш бўлимининг бошлиғи **С. Муталов**, Янгийўл гўшт комбинатининг бригадири **М. Муҳаммаджонова**, 6-қурилиш трестининг бошлиғи **С. Амилов** ўртоқлар ва бошқа депутатлар ҳам қатнашдилар.

МАИШИЙ ХИЗМАТ ЯХШИЛАНСИН

Сессияда докладчилар ва музокарада сўзга чиққан депутатлар республика ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллигига тайёргарлик соҳасидаги камчиликларни очиб ташладилар.

Айрим шаҳар ижроия комитетлари ва уларнинг бўлимлари, область ижроия комитетининг бошқармалари юбилейга тайёргарлик бўйича яхши тадбирларни белгилаганлар, бироқ бу тадбирларнинг тўла бажарилишини таъминламаётирлар.

Сессия маҳаллий Советлар фаолиятидаги асосий камчиликлардан бири уларнинг саноат ва транспорт корхоналари ишига етарли таъсир кўрсатмаётганликларидир деб уқтирди. Шу йилнинг олти ойлик топшириғини 9 корхона бажармади. 1 миллион 239 минг сўмлик кам маҳсулот берилди. Айниқса капитал қурилиш соҳасида жиддий нуқсонлар мавжуд.

Қурилиш ташкилотлари ва шаҳар ижроия комитетлари раҳбарларининг айби билан айрим жойларда уй-жой, маданий-маиший муассасалар, мактаб ва соғлиқни сақлаш объектлари қурилиши кечикмоқда. Шу мақсад учун ажратилган маблағ тўла ўзлаштирилмаётир. Область бўйича шу йилнинг беш ойи ичида 642 минг сўмлик маблағ ўзлаштирилмай қолди. Пудрат ишлари плани 98 процентгина бажарилди. Янгийўл қурилиш-монтаж бошқармаси, «Узбекшахтастрой», «Алмаликсвинецстрой» ва 6-трестлар яхши ишламаётир.

Маҳаллий Советлар аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилаш соҳасида жиддий нуқсонларга йўл қўймоқдалар. Маиший хизмат кўрсатиш корхоналари тармоғи етарли эмас. Кўпчилик шаҳар ижрокомлари ва уларнинг бўлимлари маиший хизмат кўрсатишнинг турли-туман янги формаларидан фойдаланмаётирлар. Ателье ва устахоналарни йириклаштириш ҳамда ихтисослаштириш бўйича белгиланган ишлар қониқарсиз бажарилмоқда. Оҳангарон, Олмалиқ ва Янгийўл шаҳарларида аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасида жиддий камчиликлар бор.

Савдо ва умумовқатланиш корхоналарининг ишидаги нуқсонларни ҳам қайд қилиб ўтиш керак. Кўпчилик савдо ташкилотлари юбилей шарафига зиммаларига олган мажбуриятни бажармаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XIII пленуми аҳолига маданий-маиший хизмат кўрсатиш соҳасидаги камчиликларни кўрсатиб ўтди. Бундай камчиликлар область шаҳарларида ҳам бор. Шаҳар ижроия комитетлари ва уларнинг бўлимлари ўз ишларини пленум кўрсатмалари асосида қайта қуришлари лозим.

Сессияда область ижроия комитетининг қурилиш ва архитектура бўлими кескин танқид қилинди. Бу бўлим бажарилаётган ишларнинг сифати ҳамда лойиҳа ҳужжатларининг тайёрланиши юзасидан етарли назорат олиб бормаётир. Шаҳарларнинг архитектура жиҳатидан безагига етарли эътибор берилмаяпти. Кўпчилик шаҳарлардаги архитекторлар совети бўш ишламоқда. Баъзан объектлар нуқсонлари бўлгани ҳолда фойдаланишга топширилаяпти.

Тошкент саноат область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ **П. В. Каймаков** сессияда нутқ сўзлади.

Сессияда ташкилий масала ҳам кўрилди. Ўртоқ **Раъно Назаровна Бобожонова** меҳнаткашлар депутатлари саноат область совети ижроия комитетининг раиси қилиб сайланди.

М. ИБРОҲИМОВ,
Т. МИРХОДИЕВ.

ЎЗБЕКИСТОН КОМСОМОЛИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетининг 7 июлда бўлиб ўтган навбатдаги пленумида республика комсомол ташкилотининг ёшларни коммунистик руҳда тарбиялаш соҳасидаги вазифалари муҳокама қилинди. Докладчи — Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Х. Абдуллаева ва республиканинг ҳамма қисмидан келган комсомол ходимлари, активлар, ишлаб чиқариш ходимлари ҳозирги вақтда ёшларнинг ҳаёти учун характерли бўлган ва уларни тўлқинлантираётган кўпгина янги нарсалар тўғрисида, уларнинг маънавий талабларини қондириш ҳақида гапирдилар.

Пленум ўз қарорида ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашни кучайтириш чораларини белгилади.

Пленум қатнашчилари кун тартибидаги иккинчи масалани — республика комсомол ташкилотларининг суғориладиган ерларда мўл дон хосили етиштириш юзасидан олинган мажбуриятларни қандай бажараётганликлари тўғрисидаги масалани қизғин муҳокама қилдилар.

Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг секретари Д. С. Ёдгоровнинг докладида ва музокараларда ана шу дастлабки ютуқлар меҳнатни тўғри уюштириш, ёшлар бригадаларида ҳосил ўрим-йиғимининг илғор усулларини қўлланиш натижаси эканлиги қайд қилинди.

Пленумда КПСС Марказий Комитети Президиуми аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

Пленум қатнашчилари барча комсомол ва ёшларга, колхоз ва совхозларнинг раҳбарларига, «Узсельхозтехника» бирлашмаси, қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва тайёрлаш министрлиги органларининг ходимларига, олимларга ва Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги мутахассисларига қарата мурожаат қабул қилдилар. Пленум қатнашчилари бу мурожаатда уларни республиканинг юбилей йилида мўл ҳосил етиштириш йўлидаги умумхалқ курашида актив иштирок этишга чақирдилар.

«Биз, пленум қатнашчилари, дейилади мурожаатда, барча комсомолларни, барча йигит ва қизларни йилига икки марта ҳосил етиштириш учун, гектаридан 100 центнер дон олиш учун мусобақани янада зўр ғайрат билан авж олдиришга чақирамиз. Биз жонажон Коммунистик партияни ишонтириб айтамизки, комсомоллар ва ёшлар пахтагина эмас, балки буғдой, шоли, маккажўхори ҳам серқуёш Ўзбекистонимизнинг ифтихори бўлиб қолмоғи учун бутун куч-ғайратимизни сарф қиламиз».

Пленум қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, ССР Иттифоқи Министрлар Советининг Раиси Никита Сергеевич Хрушчевга ғоят баланд руҳ билан мактуб қабул қилдилар.

Пленум ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. А. Карлов, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов қатнашдилар. (ЎзТАГ).

ҲАШАРОТ ҲОСИЛ ДУШМАНИ

Бекобод, Бўка, Ўрта Чирчиқ, Оққўрғон пахтакорлари, карадрина ва бошқа зараркунандаларга қарши курашни кучайтиринг. Ғўзаларни ҳашаротга олдирмайлик!

«Ташсельмаш» заводига кирган киши пахта далаларига жўнатиш учун тайёрлаб қўйилган қатор-қатор терим машиналарини кўради. Машинасозлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 40 йиллик юбилейини муносиб кутиб олиш учун курашиб, зиммаларига янги мажбуриятлар олишган. Йил охиригача 7425 агрегат — планда белгиланганидан 324 та ортиқ терим машинаси ишлаб чиқарилади. Энг янги, энг қулай ва чидамли «АТ — 1,2» маркали осма агрегатлар пахта денгизида сузиш учун шайланиб турибди. Суратда: жўнатишга тайёрлаб қўйилган терим машиналарини кўриб турибсиз.

В. Кожевников фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЧЎЛ БАҲОДИРЛАРИ

ОЧЕРК

Чор атроф кўмкўк. Кенг пахтазор қуёшнинг эркаловчи заррин нурларига чўмиб гул-гул яшнайди. Уфқ баърини ўпган пайкаллар яшил денгиз каби мавжланади. Дала ўртасида шинамгина шийпон қад кўтарган. Узоқдан у оқариб кўринади. Шийпонда, серсоя дарахтлар билан қуршалган, катта ҳовуз ёнбошидаги баланд супада уч киши қизғин суҳбатлашиб ўтирибди. Уларнинг бири оппоқ соқолли, саксон ёшларга бориб қолган кекса. Саид қишлоғида бу мўътабар мўйсафидни танимаган, билмаган одам йўқ. Тельман номли колхознинг донгдор пахтакори Ҳакимполвон Қодировнинг тоғаси Мадиёр ота Худоёров уста, миришкор деҳқон. Ота, деб таърифлашади ҳамқишлоқлар, экиннинг табиби, чинакам деҳқон. Унинг улғайганига қарамай, жуссасидан ғайрат ёғилиб туради. Руҳи тетик, кўзлари кишига ўткир боқади.

Суҳбатдошларнинг қолган иккиси ундан анча ёш, чамаси ўттиз беш—қирқ ёшлардаги кишилар. Иккови ҳам бригадир. Комил Зиёвуддинов мана шу 2-бригадага, Аббос Расулов эса чўлдаги 8-бригадага бош.

Ўртадаги суҳбат қизиб борарди. Гап тизгини қўлида бўлган некса буғи чиқиб турган чойнакдаги кўк чойни қайтариб, Аббос Расуловга қуйиб узатди-да, сўзида давом этди.

— Ғўзаларингнинг ривожи чакки эмас, ўғлим,—деди у Комилжон Зиёвуддиновга, эгатларни буркаган сершох, сершона ғўзаларга ишора қилиб.— Ҳа демай, ғулга киради.

— Қанчадан хирмон кўтармоқчисизлар?— гапга аралашди Аббос Расулов.

— Ўттиз центнер.

— Дуруст.

Суҳбат мавзуи чўлдаги Аббос Расулов бошлиқ саккизинчи бригадага кўчди.

— Қўриқда аҳвол қалай, қийналмаяпсизларми?— сўраб қолди Мадиёр ота.

— Нима десам экан сизга... Қийинчиликсиз бўлармиди, лекин бўш келмаяпмиз,— жавоб қилди Аббос Расулов.— Ишимизнинг кетиши ёмон эмас, отахон.

— Баракалла, ўғлим,— деди ота.— мард кишигина чўл билан бел олишади. Ориятли, ғайратли киши курашдан четда турмайди. Ҳозир давр бошқа. Пахтакорнинг қўлида кудратли техника, тонна-тонна минерал ўғит бор.

Сизлар ҳўв ўша, дастлаб колхоз тузилган йилларни эсланг. Ана у вақтдаги меҳнатнинг оғирлиги!.. Эхҳе, ...ҳаммаёқ қирлик, тўқайлик эди. На ўғит бор эди, на трактор. Кун бўйи «қизил кетмон» қилиб, ер чопиб қайишган белимизни кўтараолмай юрардик. Лекин колхозга кирган, уни тузган кишилар чапдаст деҳқонлар эди. Ана шуларнинг пешона териси, меҳнат ғайрати, билак кучи билан колхоз юксалди. Ташландиқ бўлиб ётган катта-катта ер майдонлари олтин —лар хазинасига айланди. Колхозга раҳматли Йўлдош Охунбобоевнинг жуда катта меҳнатлари сингган. Колхоз пойдеворига асли шу киши биринчи бўлиб ғишт қўйганлар.

Колхозимиз қўриқ ерларда ташкил топгани учун бизга алоҳида ёрдам кўрсатиларди. Колхознинг шинам правление биноси, дангиллама клуб ва бошқа жуда кўп бинолар отадан ёдгорлик. Шунинг учун ҳам колхозни Йўлдош ота номи билан юритамиз.

Мадиёр ота шу гапларни айтди-ю, чуқур ўйга толиб ўтирди. Сўнг Аббос Расуловга сўз қотди.

— Ҳа, дарвоқе, раис тунов куни далангда бўлган экан. Ғўзаларингдан кўнгли тўлиб қайтибди.

— Дарров қаердан эшитақолдингиз, отахон?

— Сенга гапириб берсам, жуда қизиқ бўлди. Ўзинг биласанки, мен ҳеч вақт бекор туролмайман. Бирор юмуш топиб берар деган мақсадда раиснинг олдига чиқдим. У ўзида экан, ичкари кирдим.

Раиснинг авзойи бузуқ. Билсам бунинг айбдори учинчи бригаданинг бошлиғи Комил Исомов экан. Раис бригада даласида бўлиб, ўт босган ғўзаларни кўриб, ҳуноби чиқиб қайтибди. У куюниб гапиряпти. Комил Исомов бўлса оғзига талқон солиб олгандек сукутда.

— Кўзларинг қаёқда сенларнинг, ғўзани ўтга бостириб қўйиш инсофданми, ахир. Ўтган йили юзимизни ерга қаратганларингиз каммиди.

Наҳотки бошқалардек ишлай олмасаларингиз. Нима камчилик ерларингиз бор Ҳаммаси беками-кўст. Масъулиятни унутиб қўйгансизлар. Ҳозир панд-насиҳатнинг вақти эмас сизларга. Ғанимат дамлар ўтиб боряпти, уят эмасми. Аббос ва бошқа илғор бригадаларнинг колхозчиларидан ўрнак олинглар, уларнинг ғўзаларини кўриб ҳавасинг келади. Даласида бир дона ўт йўғ-а!

...Аббос ака кексанинг гапларини берилиб эшитиб, қўлидаги чойини ҳам совутиб қўйибди. У феруза осмони-фалакда завқ билан сайраётган бўзтўрғайдан нигоҳини узди-да, пиёладаги чойни қўлига олди. Чойда тиклаб сузиб юрган шамага назари тушиб, унга тикилиб қолди. Лақиллаб сузаётган шама унга тўзонли ваҳимали гирдобни, чўлнинг аянчли манзарасини хотирига солди. Ихтиёрини хаёллар банд этди.

1962 йил саратон кунларининг бири. Ферма иши билан қирга отланган Аббос ака йўлни чўл орқали солди. Чўлга етганида тақир тепаликка чиқиб атрофни кузатди. Кенг яйдоқ чўл. Баланд-паст ерлар. Унда на бирон дов-дарахт, на бирон тутам кўклик кўзга ташланади.

Чўл... Гул кўйлакка тушган чипта ямоқ, кўнглидан ўтказди Аббос ака. Шундай ер ташландиқ ётса, юраги ачиб кетди унинг. Бу ерларга сув чиқарилса борми, колхоз «оқ олтин» далаларига юзлаб гектар янги ер қўшилади. Канал шундайгина ёнбошидан оқаркан. Насос билан сув чиқариш мумкин.

Аббос ака ўз фикрини раисга айтганда у бирмунча вақт жавобсиз ўйланиб қолди. — Жуда яхши ўйлагансиз, деди у шунда, лекин... Аббос ака раиснинг оғзига тикилди. Сен айтганча насос ҳам қурармиз, сув ҳам чиқарармиз, аммо одамлар у ерга боришармикан. Ана шуни ўйлаб кўрдингми?

Раиснинг бу гапи унинг кўнглига қаттиқ ботди шекилли беихтиёр ўрнидан туриб кетди.

— Мана, мен бораман,— деди раиснинг сўзини бўлиб.

— Бир ўзингиз-а?!

—Йўқ, олти киши... Ҳамдам Назаров — бир, Раим Қодиров — икки, Ҳошим Қундузов — уч, Маҳкам Саримсоқов—тўрт, Абдусамат Эшвоев—беш, Туроб Арслонов — олти! Ҳаммалари ҳам боришга рози, — қиёфасидан бироз қизишгани сезилиб турарди унинг.

— Барибир камчиликсизлар, ниманингдир мулоҳазасига борди раис.

— Яна гаплашиб одам йиғамиз. Кўпайиб қоламиз, ишонаверинг...,— бўш келмади Аббос Расулов.

Раис чуқур мулоҳаза қилиб кўргач, охири рози бўлди. Чўлга бошланган ҳужумга бевосита ўзи бошқош бўлди.

...Салқин куз кунларининг бирида, эрта тонг-саҳарда чўлқуварлар манзилга отланишди. Улар кетидан қудратли техника йўлга чиқди. Даштга ҳужум бошланди. Плугларнинг ўткир тиғи асрлар бўйи ел яалаб ётган қақроқ чўл бағрини тилабошлади. Бульдозерлар пишқириб, тепа сўракетди. Кўп ўтмай чўл бағридан эллик гектар ер юлиб олинди. Юз элликка яқин тепа бузилди, тупроғи паст ерларга ётқизилди. Кафтдек текис майдонлар бунёдга келди. Айни вақтда насос ҳам ишга тушди.

Дашт тупроғига биринчи бор «оқ олтин» уруғи қадалди. Дала бетини янтоқ, чақиртиканлар эмас, ям-яшил ғўза ниҳоллари қоплади. Биринчи йили чўл лочинлари учун иш осон бўлмади. Аҳил коллектив қийинчиликларга қарши курашиб қаҳрамонлик кўрсатишди. Механизатор Нодир Тошев ва сувчилар ғўза парвариши даврида, айниқса, мардлик кўрсатиб ишладилар. Чўлнинг бўш — говак тупроғи дамба-дам ўпирилиб кетар, гоҳ сувчига ва гоҳ тракторчига хавф соларди. Нодир Тошевнинг универсалини бир неча марта тупроққа тиқилиб қолган еридан тортиб олишди. Эгатларга таралган сув ўпқон чиқиб ер остига кетиб қолавериб, сувчиларни шошириб қўйди. Лекин бўш келмадилар.

Хирмон кутилгандан баракали бўлди. Бригада хўжаликда биринчи бўлиб теримга киришиб, ҳаммадан илгари — сентябрь ойининг иккинчи ярмидаёқ планни ошириб адо этди. Олтин куз деҳқоннинг омборини донга, хумини болга тўлдирди. Колхозчиларнинг меҳнат кунларига 5 сўм-у, 52 тийиндан пул тақсимланди.

...Енгил қанот силкиб ўтган майин шабада думоққа гулшан исини уфуриб кетди. Ҳовуз суви сатҳида чарх ураётган қуёш нурлари рақсига нигоҳ ташлаб ўтирган Аббос ака бу хушнудликдан энтикиб қўйди. Мадиёр ота билан Комил ака эса ҳамон қизғин суҳбатлашардилар.

— Нима қиламиз, отахон, менинг бригадамга борамизми? — суҳбатни бўлди Аббос ака.

— Маъқул, кетдик бўлмаса. Сиз ҳам юринг Комилжон, чўл ғўзаларини кўриб қайтасиз, — йигитлардек қомат кериб ўрнидан турди Мадиёр ота. Биргалашиб йўлга тушишди.

Мана, бригада даласи. Кун бўйи пахтазор ҳуснига термулган Қуёш аста ғарб уфқига бош қўяяпти. Аммо лобар пайкалларда меҳнат сурури тинган эмас. Йигирма нафар чўлқувар баҳодирлар пахтазорда жавлон уришяпти.

Тепадаги картада Нодир Тошев бошқараётган универсал баралла гурилламоқда. Мадиёр ота бир зум яшил денгиз жамолига тикилиб қолди. Катта ўқариқдан шарқираб оқиб келаётган зилол сув карталарда кумуш кокил бўлиб, бир меёрда тараляпти.

Сувчилар ҳушёр. Улар гоҳ эгат оралаб сувни етаклаб кетишади, гоҳ пайкалнинг нариги ёғига ўтиб, сувнинг оёқлашидан хабар олиб қайтишади.

Завқи тошиб кетган ота Аббос акани қўлтиқлаб далага кирди. Эгатларни безаган ғўзалар тиззага уриб ётибди. Кўчатлар сершох ва сершона бўлиб ўсяпти. Мадиёр ота энгашиб бир туп ғўзанинг шона ва ҳосил шохларини санайбошлади. Бир, икки, уч, тўрт, беш... Беш шона, тўртта ҳосил шохи! Балли!

Мадиёр ота қир этакроғидаги пайкални кўрсатиб, Аббос акага савол назари билан қараб қўйди.

— Ҳа, у ерни айтаяпсизми, янги ўзлаштирдик, — деди у кексанинг мақсадини дарҳол фаҳмлаб.

— Неча гектар келади?

— Йигирма гектардан зиёдроқ, — жавоб қилди Аббос ака.

— Ўзлаштирса бўладиган ерлар ҳали кўп. Ҳозирги имкониятимизга қараганда яна йигирма гектарга сув чиқариш мумкин. Яна бир насос ўрнатилса, пахта майдонларимизни 60 — 70 гектарга кенгайтира оламиз.

Дала узра оқшом чўкди. Самода Зуҳра юлдузи порлаган айни вақтда далада сувчиларнинг фонари ҳам нур соча бошлади.

Н. ҲИКМАТУЛЛАЕВ,
А. ЮСУПОВ.

Бўка. Охунбобоев номли колхоз.

ПАХТАЗОРДА

Бири-бирига туташиб кетган кенг пайкаллардаги ғўза туплари сершох, сершона. Эгатларга кокилдек тараб қўйилган сув қуёш нурида жимирлайди. Сувчилар сергаклик ва зийраклик кўрсатиб, меҳнат қилишаётганлиги, ҳар туп ғўзанинг қониб сув ичишини таъминлаётганликлари сезилиб турибди.

Ён томондаги картада эса ғўза оби-тобида культивация қилиняпти. Ана, универсалчи эгат охирлагандан сўнг тракторни тўхтатиб, пастга тушди. Афтидан у культивациянинг сифатини яна бир бор текшириб кўрмоқчига ўхшайди. Фурсатдан фойдаланиб, у билан танишдик. Колхознинг Раҳим Жалолов бошлиқ бригадасидаги звено бошлиқларидан Мадамин Мараимов экан у.

— Ҳозиргача учинчи культивацияни тугатай деб қолдик, деди Мадамин, икки марта суғордик, чириган гўнг, фосфор, селитра аралаштириб ҳар гектарга 700 — 800 килограммдан сарфлаб, ғўзани озиқлантирдик. Бизнинг звенога 40 гектар ер бириктилган. Ҳар гектаридан 28,5 центнердан пахта етиштирамиз. Ғўзани машина теримига мослаб парвариш қилмоқдамиз. Мавсумда 110 тонна пахта териш ниятим бор.

«Коммунизм» колхозининг ўртоқ Жалолов бошлиқ бригадаси аъзолари 75 гектар майдонда пахтадан мўл ҳосил етиштириш учун курашмоқдалар. Бригаданинг Мадамин Мараимов, Бердивой Абулқосимов бошлиқ звенолари ғўза парваришини намунали ўтказиб, мўл ҳосилга пухта замин тайёрламоқдалар.

Асқар ота Асомов, Мирза Қорахўжаев, Мамажон Мадсаидов, Тўланбой Исматуллаев каби сувчилардан колхозчилар миннатдор. Улар сув тараган пайкаллардаги ғўза гуркираб ўсмоқда, мўл ҳосил тўпланмоқда.

А. МАДРАҲИМОВ,
Э. МАЪДИЕВ.

Янгийўл бошқармаси.

ДОНГА ТЎЛДИ ОМБОРЛАР

Дон мўл бўлса, эл-юрт обод,
Чеҳралар шод, харён тўкин.
Худди ўша файзнок кунлар
Қучоғини очди бугун.
Бугун минг-минг гектар
бўлуғ
Буғдойзорлар ўрни бўшар.
Комбайнлардан оққан ҳосил,
Мавжи шалолага ўхшар...
Омборларга нур тўлгандай
Ҳаммаёқ дон, ош-нон бутун.
Рўзғоримиз қўри-қути
Бўлганидай, мойин ўтин —
Ортиб борар ғалламизнинг
Сон-салмоғи кундан-кунга.
Енг шимариб тўкилган тер —
Меҳнатимиз кафил бунга.
Дон мўл бўлди халқ
айтгандай:
— Яхши ният — ярим мол
деб,
Бўз тупроқлар тўкиб солди,
— Ҳимматингга лойиқ ол!
деб
Ўзимиздан кўзимиз тўқ
Ахир шунча донимиз бор.
Баҳорию қайроқидан
Тандир-тандир нонимиз бор.
Орзу-ҳавас, тўй хашамлар
Дастурхонин шу-дон безар.
Очиқ қўлли меҳмондўст
халқ.
Дон қадрини жондек сезар.
Қуюқ-суюқ қозонимиз
Қайнашида дон масаллиқ.
Улуғ халқмиз, ўчоғидан
Тутун чиқмас кунимиз йўқ.
Айни фурсат мўл ҳосилни,
Сочмай йиғиб олиш гали.
Олтин бошоқ донимизнинг,
Ҳамон ярми ерда ҳали.

Толиб ЙЎЛДОШ.

МЎЛ ҲОСИЛ УЧУН

ЧИНОЗ. Карл Маркс номли колхозининг Абдураззоқ Умаров бошчилигидаги 4-бригада аъзолари бу йил 100 гектар ернинг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» етиштириш учун курашмоқдалар. Бригаданинг Абдурасул Иноғамов бошлик механизациялашган тюпкочи звено аъзолари ғўза парваришини агротехника қоидалари асосида олиб бормоқдалар. Шу кунларда ғўза қатор ораларига учинчи ишлов беріляпти. Бригада ғўзалари икки марта минерал ва маҳаллий ўғитлар билан озиқлантирилди.

Бригадада суғориш ишлари икки сменада олиб борилмоқда. Тажрибали сувчилардан Йўлдошхўжа Тўраев, Додахон Шарипов ўртоқлар ғўзаларни қондириб суғоришаётир.

Бригаданинг азамат пахтакорлари зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан адо этиб, республикамиз ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг 40 йиллик тўйига муносиб совға этиш учун курашмоқдалар.

Ш. ҚОДИРОВ.

ОТА-БОЛА СУВЧИ

Мана, эрта тонг. Майин шабода эсиб турибди. Эгатларда жилдираб оқаётган муздек сув киши танига роҳат бағишлайди.

Отанинг кўнгли ғоят шод. Ям-яшил ғўзаларни кундан кунга гуркираб, қийғос ҳосилга кираётганини кўриб яна ҳам ич-ичидан қувонади.

Қорачадан келган бу нуроний ота САИМЭ институтининг пахтазорида анча йиллардан бери сувчилик қилади. Райимхон ота Йўлдошев 60 ёшдан ошиб қолган бўлса ҳам ёшлардек тез ва чаққон ҳаракат қилади. У ўз меҳнат фаолияти давомида ўнлаб ёшларни сувчилик касбини эгаллашга ўргатди. Ундан илмий ходимлар ҳам беҳад миннатдор. У ўзи билган нарсаларни бошқаларга ўргатишга ҳаракат қилади.

— Мен,— дейди ота,— ҳар бир картадаги ғўза бир текисда сув ичсин дейман.

Ҳўв, ана Ўғилжон нариги картадаги ғўзаларга сув таражни бошлаб юборди. Ота унинг ишидан кўз-қулоқ бўлиб турибди. Ўғилжон ҳам бу ерда отасининг касби сувчиликни зўр диққат ва эътибор билан ўрганмоқда. Ота-бола доимо далада. Кеча ва кундуз суғориш билан банд. Улар кунига 3—4 гектар ердаги ғўзани суғориб, доимо бошқалардан олдинда.

А. НОРҚУЛОВ.

СОВХОЗ ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚУРАМА ТОҒ ЕНБАҒРИДА

Шу кунларда Қурама тоғ ёнбағирларига бир саёҳат қилиб кўринг-а. Баҳрингиз очилади. Ҳаммаёқ кўм-кўк. Гўзал қишлоқ ва посёлкалар, ям-яшил далалар нақадар файзли. Доимо тоғ шабадаси эсиб туради.

Совхоз ишчилари бу кенг водини яна ҳам гўзал ва кўркам қилиш учун ҳаракат қилишяпти. Бу ерда қисқа вақт ичида 400 гектар боғ барпо этилди. Ўтган йили 120 гектар боғ қилинган бўлса, бу йил биргина олмазорнинг ўзи 80 гектар ерни ташкил қилади. Жуда кўп ер узумзор, гилосзорга айлантирилди. Машҳур боғбон, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Тошбуви Давронова, Тоир ота Зоировлар кўплаб мева етиштириш йўлида зўр ғайрат кўрсатишяпти. Совхоз боғбонлари республикамиз 40 йиллиги тўйига тўёна қилиб шаҳарликларга шу йилнинг ўзида камида 50 минг сўмлик мева етиштириб беришга ҳаракат қилишмоқда.

ҒАМХЎРЛИКНИНГ ТИМСОЛИ

Йиллар ўтяпти. Совхоз посёлкаси ўзгаряпти. Ҳашаматли гўзал маданий-маиший турар-жой бинолари қад кўтараяпти. Сўнгги уч йилга бир назар ташлайлик. Янги қурилишларга салкам 800 минг сўм сарфланди. Сигир-бузоқлар учун молхона, 20 минг қўйга қўра, 30 минг товуққа товуқхона қурилди, 60 ишчи дид билан қурилган чиройли биноларга кўчиб кирди. 20 чўпон ҳовли тўйи қилди.

Октябрь — серқуёш республикамиз 40 ёшга кирган ой. Бу тантанали кунда ишчиларнинг қувончи яна беҳад бўлади. Яна 20 та янги уй қурилиб, фойдаланишга топширилади, янги бир кўча бунёдга келади.

Совхоз маъмурияти ҳамма бўлимларда техника сақлайдиган бинолар ҳам қуряпти. Ҳозир 30 комбайн учун бостирмалар қуриб битказилди.

ҚИШЛОҚ МАДАНИЯТИ ЮКСАЛМОҚДА

Совхоз областимизнинг йирик хўжаликларидан бири ҳисобланади. Унинг майдони кенг. Аҳоли яшайдиган пунктлари жуда кўп. Ахча, Тут, Увоқ, Корабов, Самарчиқ каби обод қишлоқлари бор. Буларнинг ҳаммаси электрлаштирилди. Электр келтирилиши билан қишлоқ кўчалари яна ҳам чароғон бўлиб кетди.

Хонадонлар радиолаштирилгандан бери ҳамма беҳад хурсанд. Кечқурунлари клуб, кутубхоналар кишилар билан гавжумлашади. Ўн минг аҳолига эга бўлган Қорахитой қишлоғининг маданияти яна ҳам ибратли. Янги ҳаммом ишлаб турибди. 80 хонадон «зангори олов»дан самарали фойдаланишяпти. Яқин вақт ичида яна 50 ишчининг уйи газлаштирилади.

Совхоз дирекцияси Ялпоқ тепа, Тут қишлоқларининг аҳолисини тоза сув билан таъминлаш чорасини кўриб, қўшимча равишда артезиан қудуқлари қазишни планлаштиряпти.

М. ҒОЗИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

1-«Оҳангарон» совхози.

Темирали Умурзоқов — Янгийўлдаги Киров номли колхознинг уста сувчиларидан бири. У Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова бошчилик қилаётган бригадада ғўзани кўнгилдагидек суғораяпти. У сув тараётган пайкаллардаги ғўзалар ҳозир мўл ҳосил тугаяпти. Суратда: ўртоқ Темирали Умурзоқов.

А. Тўраев фотоси.

ШОФЕРЛАР НЕГА ХУНОБ?

Ғалла пунктидаги тартибсизликлар

Кун чошгоҳга келиб қолган. Шоферлар бири-бирини қувлашиб пунктга шошилишади. Ниҳоят манзилга етиб келгач, дарвоза тепасидаги «Паркент ғалла қабул қилиш пункти» деган ёзувга кўзлари тушиб тўхташади. Бир пас кутишса-ку, майли-я, лекин машиналарини орқага буриб, четга чиқишга мажбур бўлишади. Чунки дон топшириш учун соатлаб навбат кутиш керак.

Қатор тизилиб кетган юк автомашиналари ёнига бордик. Ҳаммаси кузовини тўлдириб дон ортган. Баъзиларининг шофери бор, баъзилариники қаёққадир кетиб қолган. Беш-олти киши пастда ёнбошлашиб ўтиришибди.

— Хўш, йигитлар ҳорманглар! — дедик уларга яқинлашиб.

— Ҳали ҳориганимизча йўқ-ку, — жавоб берди шофёрлардан бири. — Лекин аҳвол шу зайлда давом этса, билмадик нима бўларкин...

Кимдир қўшиб қўйди:

— Еган нон-ошингга яраша ишлай олмаётганинг учун ачинасан, киши!

Маълум бўлишича, дон ортган машиналар ғалла пунктига соатлаб киролмай, бекор туришаркан. Янгибозордаги 121-автобазадан Юқори Чирчиқ бошқармасидаги «Гулистон» колхозига ёрдамга келган ТШБ—55—97 номерли машина шофери Владимир Карпов, «Правда» колхози шофери Ким, «Ўзсельхозтехника» Юқори Чирчиқ район бирлашмаси шофери Ғафур Ҳайитматов ва бошқалар соатлаб навбат кутаётганликларидан, машиналар бекор туриб қолаётганлигидан нолиб гапирдилар.

Уларнинг айтганича бор. Ўша куни дон ортган 15 машина бир соатдан кўпроқ вақт навбат кутди. Ҳа, Паркент яқинидаги колхозлардан келтирилган қарийб 50 тонна буғдой жуда кечикиб қабул қилинди.

Бунинг сабабини билмоқ учун пунктга кирдик. Дарвозадан сал нарироқдаги тарози устида «Коммуна» колхозининг машинаси турибди. Унинг кетида эса дон топшириб бўлган машиналар тизилишган. Ўтиб кетай деса, бошқа йўл йўқ.

Тарозибон Абдулла Алимуҳамедов нима қилишини билмайди. Машинадаги донни ўлчаб олай деса, ғаллани бўшатганлар накладнойга қўл қўйиб беришни талаб қилишади. Лаборантка Валентина Фролова эса, беҳудага югуриб-елади, гоҳ у машинага боради, гоҳо бунисига...

Шундай! Юқори Чирчиқ ишлаб чиқариш бошқармасининг Паркентдаги ғалла қабул қилиш пункти ҳаддан ташқари ёмон ишлаяпти. Пункт жуда кичик майдончада жойлашган бўлиб, у ҳатто ёнғин хавфига қарши кураш талабларига ҳам жавоб бермайди. Ғалла пунктида машиналар учун эркинроқ айланадиган жой йўқ. Шунинг учун ҳам кунда 800 ўрнига, 350—400 тонна дон қабул қилиняпти, холос.

Яна шуни ҳам айтиш керакки, пунктда дон уюлиб қолаётган бўлишига қарамай, уни ташиб чиқаришга ҳали киришилган эмас. Пункт мудири ўртоқ Ҳасан Муҳамедовнинг гапига қараганда, Тошкентдаги 3-ун заводи, 13-ун комбинати ҳамда 8 ва 9-тегирмонлар шу ердан дон олишлари керак. Лекин, транспорт йўқлиги рўкач қилиниб, ғалла ташиб чиқарилмаётир ва пунктда уюлиб қолаётир. Бу эса, колхозлардан донни қабул қилиб олиш ишини қийинлаштирмоқда.

Ўз-ўзидан шундай савол туғилади:

Паркент ғалла пункти донни қачон нормал қабул қилади?

С. ҚОДИРОВ.

Фидокорона меҳнатдан сўнг сўлим боғ-роғларда дам олишнинг ўзига яраша гашти бор. Суратларда: (чапдан) Тошкент тўқимачилик комбинатининг илғор ишчиларидан (чапдан ўнгга) Садди Пўлатова, Зоя Масютина ва Салима Мусаевалар завқли меҳнатдан сўнг. «Оқтош» областимизнинг энг хушманзара ва кўркам санаторийларидан биридир. Сиз суратда: ана шу оромбахш сайргоҳнинг соя-салқин хиёбонларидан бирини кўриб турибсиз.

А. Палехов ва О. Левак фотолари.

ОРОМБАХШ САЙРГОҲЛАР

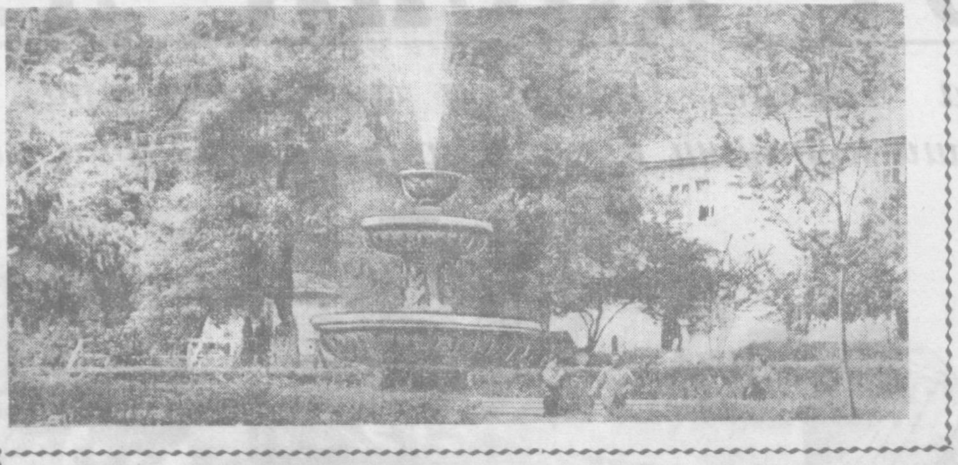

МИРҲАЙДАР ЯШАЙДИ

— Операцияга тайёрланинг, иложи борича тезроқ, — деди хирург Дмитрий Цой оппоқ халатни кияр экан.

Бундан бир неча минут илгари Ўртасаройдан Тўйтепага зудлик билан «тез ёрдам» машинасида олиб келинган Мирҳайдарнинг аҳволи оғир эди. У оғир нафас олар, томир уриши жуда суст эди. Беморни кўздан кечирган врачлар дарҳол операция қилишга қарор қилишди. Операция хонасида қизил чироқ ёнди. Ҳамма сукутда. Дмитрий Цой ва Павел Ким ҳали ҳаёт лаззатини татиб улгурмаган ёш йигитни ўлим чангалидан сақлаб қолишга ҳаракат қилишарди.

10-синф ўқувчиси Мирҳайдар далада ўз тенгдошлари билан трактор ҳайдашни ўрганаётганда тасодиф рўй берди. Хунук ҳодиса натижасида у қаттиқ шикастланди. Қобирғасининг икки суяги синди. Ҳодиса рўй берган Свердлов номли колхоз медицина пунктида Мирҳайдарга шошилинч ёрдам кўрсатилди. Кейин эса уни бошқарма касалхонасига олиб келишди. Бу ерда у ўз касбининг чинакам жонкуярлари, меҳрибон врачлар қўлида дардига даво топди.

Мирҳайдар касалхонадан соғайиб чиқиб кетар экан, хирург Дмитрий Цой ва Павел Кимларга чин юракдан миннатдорчилик билдирди. Меҳрибон врачлар эса унга биз ўз бурчимизни бажардик холос, деб сиҳат-саломатлик тилаб қолишди.

Тўйтепа касалхонасининг хирурглари Д. Цой ва П. Кимлар ўз касбини жони-дилидан севишади. Улар малакаларини ошириш учун тинмай изланишади. Тошкентга келиб тажрибали олимлардан тез-тез консультациялар олиб туришади. Бу хирурглар қўлидан даво топган кишилар уларга чин юракдан самимий миннатдорчилик билдирадилар, қайта-қайта раҳмат айтадилар.

А. КИМ.

РАҲМАТ СИЗГА, ОНАЖОНЛАР

Она! Онадан ҳам азиз, меҳрибон, жонкуяр бормикин оламда. Она деганда кўз ўнгимизда узоқ тунларни бедор ўтказган, гўдагини эркалаган, алла айтиб унга ором берган, эркатойлар келажаги ҳақида қайғурган улуғ сиймо гавдаланади сўзсиз.

Октябрь районидаги Пушкин номли маданият ва истироҳат боғи яқинида шу оналар билан яна ҳам гавжум бўлиб кетди. Бу ерда СССР Олий Совети Президиумининг меҳрибон оналаримизга ғамхўрликни кўзда тутиб— «Қаҳрамон она» фахрли унвони, «Оналик медали» орден ва медалларини таъсис этиш ҳамда ҳомиладор аёллар ва кўп болали оналарга давлат ёрдамини кўпайтириш ҳақида чиқарган Фармонларнинг 20 йиллиги муносабати билан шодиёна кеча ўтказилди. Бу кечага чақирилган меҳмонлар боғ дарвозасидан кираверишда «Мени тарбия қилган онамга раҳмат!» деган шиорни ўқиб хушнуд бўлишди. Ўз болаларини етаклаб, боғда очилиб-сочилиб юрган оналарга меҳр билан боқишди.

Оналар ҳурмати учун уюштирилган шодиёна кечани Октябрь район ижроия комитетининг раиси С. Норқўзиев очиб, залда йиғилиб ўлтирган меҳрибон оналаримизни самимий табриклади.

— Мамлакатимизнинг хотин-қизлари эркаклар билан теппа-тенг ҳуқуққа эгадирлар. Хотин-қизлар жамиятимизнинг актив қурувчилари бўлиб, эркаклар билан бир сафда меҳнат қиляптилар, — дейди ўртоқ Норқўзиев, — оналар, опалар, сингиллар сизларга шу шодиёна кечада меҳр билан боқар эканмиз, ҳаммангизга бахт ва саодат, ишингизда муваффақият тилаймиз!

Шундан кейин қаҳрамон она Бахри опа Алимуҳамедова минбарга чиқади.

— Менинг ўн бир болам бор, —дейди у тўлқинланиб, —партия ва ҳукуматимизга минг раҳмат. Болаларни тарбиялаб ўстиришда партиямиз ҳаммамизга ҳам меҳрибон ғамхўр. Бола азиз, одоби ундан азиз, дейдилар. Биз ҳаммамиз болаларимизни жамият учун фойда келтирувчи оқил ва меҳнатсевар қилиб тарбиялашимиз керак. Бунинг учун эса, аввало, ота-оналарнинг ўзлари ўрнак кўрсатиши лозим. Бусиз болада яхши фазилатларнинг такомил топиши қийин, албатта. Ҳар бир ота-она бола тарбиясини уйлар экан, мактаб коллективи, ҳурматли ўқитувчилар билан яқиндан алоқада бўлиши лозим. Ҳозир менинг олти неварам бор. Энг катта ўғлим Эркин институтни битирган. Тўлқиним шофер. Баҳром эса бу йил олий ўқув юртини тамомлаяпти. Мен бу фарзандларим билан қувонаман, ўзимни бахтиёр ҳис этаман.

Кўп болали оналардан Муътабар Ойтўраева ҳам бола тарбияси ҳақида яхши мисоллар келтирди ва ўз тажрибаларини ўртоқлашди.

Кеча охирида кўп болали оналарга орден ва медаллар топширилди. Шаҳар ижроия комитетининг Фахрий ёрлиқлари берилди. Шунингдек, Октябрь район милициясининг паспорт столининг бошлиғи С. Қорабоев 16 ёшга етган 20 қизга тантанали вазиятда паспорт топширди. Қизлар биринчи марта қўлларига паспорт олар эканлар, оналарга табассум билан боқдилар.

Боғда шу куни катта сайл бошланиб кетди. Кеча қатнашчиларига Ўзбекистон Давлат филармониясининг ашула ва рақс ансамбли катта концерт қўйиб берди.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

ХОРАЗМ ОБЛАСТЬ ТЕАТРИНИНГ ГОСТРОЛЛАРИ

КУРАШ ЙИЛЛАРИ ҚИССАСИ

Давримизнинг ҳар томонлама баркамол, зукко кишиларини етиштириш ишида ёш авлодни тарбиялаш муҳим аҳамият касб этади. Чунки ёшлар бизнинг келажагимиз. Уларни меҳнатга муҳаббат, ватанпарварлик, инсонийлик хислатларини улуғлашга, қадрлашга ўргатиш билан юксак маданият ва нозик эстетик дид соҳиби ҳам қилиш шу куннинг актуал талабидир.

Бу шарафли вазифани ўташда театрларнинг масъулияти катта. Бироқ ҳамма коллективлар ҳам буни ҳис этавермайдилар. Айниқса, сўнгги вақтларда область театрлари репертуарида ёшларга аталган биронта спектаклни учратиш мушкул бўлиб қолди. Тўғри, катталар саҳнасида болалар учун спектакль яратиш оғир масала. Чунки ҳамма вақт «катталар театри»ни назарда тутган коллективда болалар спектаклини талқин этиш қўшимча тахлика ва машаққатни келтириб чиқаради. Шунга қарамай бу муҳим соҳани унитмаган коллективлар ҳам топилади. Булардан бири Огаҳий номидаги Хоразм область музикали драма ва комедия театридир. Театрни пойтахт томошабинларига кўрсатиш учун олиб келган спектакллари орасида ёш драматург Ўлмас Умарбековнинг болаларга аталган «Бўронли йиллар» пьесаси ҳам бор. Асар меҳр билан саҳналаштирилган. Мавжуд қатор нуқсон ва камчиликлар оша қайноқ ижодий ҳарорат ўзини намоён қилади. Бизнинг эътиборимизни тортган ҳам ана шу бўлди.

Мана, хизматкор етим бола Собир ва унинг дўстлари... Ижрочиларнинг қадди-басти, айниқса грим ва костюмларнинг примитивлиги ҳамма «сир»ни фош этсада, ижродаги эҳтирос ва интилишлар диққатимизни ўзига торта билди, шу муҳитга олиб кираолди, ниҳоят ҳузур бахш этди. Баъзи артистлар ўз қаҳрамони руҳига тўла кираолдилар, баъзилари эса ишонч билан ҳаракат қилдилар. Бепарво ва лоқайд ижрочини кўрмаймиз.

Артист Шуҳрат Девонов асарнинг бош қаҳрамони Собир ролини маҳорат билан ўйнайди. Биринчи пардадаёқ ижрочи персонажнинг бой маънавий қиёфаси ва муҳитнинг унга ўтказган таъсирини яхши очади. Унинг талқинидаги Собир нозик табиат, софдил, самимий бир бола. Унинг хўрланган қисмати орзу ва ҳаёлларини қанчалик чўктирмасин умид ва интилиш учқунлари бахтиёр дақиқаларда машъал сингари алангаланади ва олға ундайди. Артист қаҳрамоннинг икки синф вакиллари ҳатти-ҳаракатларига ўз муносабатини аниқ кўрсата билган. Чунки унинг ҳарактерини шаклланишида бу нарса муҳим роль ўйнайди. Совет кишилари Нурмат ва Олим акаларнинг унга муносабати у ҳали ҳис этиб улгурмаган марҳум отасининг меҳрини эслатади. Мактаб, колхоз ва унинг соҳиблари қандайдир унга жуда яқин, олам-олам бахт совға қилаётгандай... Лекин турли шубҳалар унинг ҳаёлини чулғайди. Бу ростмикин? Артист ана шу ҳаёл ва муҳокамани биринчи, иккинчи кўринишларда алоҳида таъкидлайди. Негаки, «ўғлимсан» деб юрган Қодирбойнинг зулми мутлақо ўзини яқин олган кишининг иши эмас. Собир (Ш. Девонов) бой ва қуллар ким-у, меҳнаткаш кимлигига Қодирбойнинг ёвуз ниятли шахс эканлигини фаҳмлаб олгач тушунади ва шундан кейин янги ҳаётнинг ёш қурувчилари сафига ўтади. У энди ўз бахтини топганда бахтсизлик юз берди. Бутун кирдикори, сири фош бўлган Қодирбой Собирни отиб, қаттиқ ярадор қилади. Бу ўринда қаҳрамоннинг ҳаётга бўлган кучли интилиши артист талқинининг асосий йўналишини ташкил этади. Собир орзулари рўёбга чиққан бахтиёр даврда мағрур яшагиси, бошини баланд кўтаргиси келади. Дўстлари ва мактабнинг унга меҳрибонлиги, жароҳатдан нотоб ётган ерида пионерга қабул этилиши Собирдаги умид ва ғурурнинг гултожисига айланади. У, бахтининг барқарорлигига қанчалик амин бўлмасин, ўз кўзларига ишонмагандай. Бундай нарсалар фақат ҳаёлдагина бўлиши мумкин. Лекин совет тузуми ҳаёлни ҳақиқатга айлантирди. Образ талқинининг ҳам, пьеса ва умумспектаклнинг ҳам олий ғояси ана шундан иборат.

Собирнинг яқин дўстларидан бири пионер қиз Мастура ролини артистка Р. Муродова ўйнайди. Бу образнинг спектаклдаги асосий ўрни жамиятда, унинг аъзолари орасида янгича муносабатлар ўрнатилаётганлигини кўрсатишдан ва уни улуғлашдан иборат.

Шуни ҳам қайд этиш керакки, артистка бир вақтда давр, муҳит ва унинг руҳини унутмайди. Унинг қаҳрамони қанчалик очиқ, қувноқ бўлмасин болалар юзига тик қаролмайди. Орият ва кўникишнинг етишмаслиги бундай қилишга ҳуқуқ бермайди.

Қодирбой ва унинг маслакдошлари қиёфасини чизишда болалар драматургиясига хос стил эътиборга олинмаган. Пьесада ҳам, спектаклда ҳам бу шахсларнинг образи тарихий революцион темадаги пьесалардагидек берилган бўлиб, ёшлар учун мураккаблик қилади. Ижрочилар А. Жуманиёзов (Қодирбой), К. Ёқубов (Мирҳайдар) талқин воситаларида ортиқча бўрттиришларга кўп ўрин берадилар.

«Бўронли йиллар» Ў. Умарбековнинг илк драматик асаридир. Шунга қарамай мазкур пьесанинг мавзуи ҳамда унинг ҳал этилишида оригиналлик сезилмайди. Бироқ, авторда саҳна асарларига хос ҳаракат туйғуларни ҳис этиш қобилияти кўринаяпти.

Постановкачи қобилиятли ёш режиссёр Х. Исломов кўпгина меҳнат сарф қилган ва таҳсинга сазовор натижаларга эришган. Бироқ грим, костюм, саҳна жиҳозларини жиддий равишда қайтадан кўриб чиқиш лозим. Умуман олганда, асарнинг бутун камчиликларидан мустасно «Бўронли йиллар» театр гастроль репертуарининг яхши спектаклларидан биридир.

Т. ТУРСУНОВ.

ХОРАЗМ РАҚҚОСАСИГА

Саҳнамиз бўстонида то қадди дилжў ўйнашур,
Олдида сарву санобар тиз чўкиб, дув ўйнашур.
Сунбулу райҳон хижолатдан бўлур ошифтаҳол,
Сочини ҳарён ёзиб то ул парирў ўйнашур.
Ўйнаган чоғида гул юзларда тер дурдонаси,
Бўйлаки гул устида порловчи инжу ўйнашур.
Ҳар табассум очдирар юзларда юз гул ғунчасин,
Минг гулистон бахш этиб, лабларда кулгу ўйнашур.
Дилрабо аксини кўрса, тўлғанар дил кўзгуси,
Турфа юздирки, уни кўрганда кўзгу ўйнашур.
Пахтакор машъал диёрнинг пахтазори қўйнида,
Мавжланиб Жайҳун аро гўё кумуш сув ўйнашур.
Яшнаган рухсорасида кун каби бахтим аён,
Шамъила парвона янглиғ бахту эзгу ўйнашур.
Санъатимиз кўкида ё Зуҳра созин соз этар,
Кенг фазолар узра ёки тезучар «ТУ» ўйнашур.
Васфийнинг қалби Ватан меҳри-ла доим жўш урар,
Бир ажаб рақкосадирки, бўйла мангу ўйнашур.

ВАСФИЙ.

ЖАҲОН БЎЙЛАБ

МАМЛАКАТЛАР ОДАМЛАР ВОҚЕАЛАР

СИДҚИДИЛ ГАПЛАР

Н. С. ХРУЩЕВНИНГ СКАНДИНАВИЯ МАМЛАКАТЛАРИГА ҚИЛГАН САФАРИ ТЎҒРИСИДА МОСКВА РАДИОСИ ВА ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ ОРҚАЛИ СЎЗЛАГАН НУТҚИ ҲАҚИДА ЧЕТ ЭЛЛАРДА БАЁН ҚИЛИНГАН ФИКРЛАР

ОСЛО, 8 июль. (ТАСС). Н. С. Хрущевнинг Дания, Швеция ва Норвегияга қилган сафари тўғрисида кеча Москва радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаган нутқи Норвегия матбуоти ва радиосининг диққат марказида турибди.

Н. С. Хрущев нутқининг баёнини босиб чиқарган газеталарнинг кўпчилиги ўз сарлавҳаларида бу нутқда кўрилган нарсалар тўғрисида сидқидилдан ва ошкора ҳикоя қилиб берилган деб таъкидлайди. Бу нутқда Норвегия дўст қўшни мамлакат, деб таърифланганлиги тўғрисида мамнуният изҳор қилинади.

Ҳукумат партиясининг органи «Арбейдербладет» газетаси Н. С. Хрущев нутқининг шимол мамлакатларига қилинган визит муваффақиятли ўтганлиги ва унинг яхши кутиб олганликларидан миннатдор эканлиги ҳақидаги қисмига алоҳида эътибор беради.

КОПЕНГАГЕН, 8 июль. (ТАСС). Дания газеталари СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрущевнинг кеча Москва радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаган нутқининг баёнини бугун биринчи саҳифаларида босиб чиқариб, унинг қуйидаги сўзларини алоҳида уқтириб ўтадилар: Дания, Норвегия ва Швеция ҳукуматлари билан олиб борилган музокаралар фойдали бўлди. Совет Иттифоқи билан ана шу уч мамлакат ўртасидаги муносабатлар тинч-тотув яшаш принципининг амалдаги реал ифодасидир.

Газеталар Н. С. Хрущев нутқининг Совет Иттифоқи билан Скандинавиядаги уч мамлакат ўртасида иқтисодий алоқаларни кенгайтириш учун катта имкониятлар борлиги ҳақида ва Дания ҳамда Норвегиянинг НАТО ихтиёридаги кўп томонлама ядро кучларини вужудга келтиришда қатнашишдан воз кечишлари Европанинг шимолида тинчликни мустаҳкамлашга қўшилган ҳисса эканлиги тўғрисида гап борган ўринларини алоҳида кўрсатмоқдалар.

ВАРШАВА, 8 июль. (ТАСС). Ўртоқ Н. С. Хрущевнинг Скандинавия мамлакатларига қилган сафари тўғрисида Москва радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаган нутқи Польша матбуоти ва жамоатчилигини ғоят қизиқтирди. Газеталар «СССРнинг халқаро обрўси ўсиб бормоқда», «Тинчлик учун курашда яхши ниятдаги барча кишиларнинг куч-ғайратини бирлаштириш керак», «Тинчлик ва дўстлик сафари» деган сарлавҳалар остида ана шу нутқни батафсил баён қилмоқдалар.

«Трибуна люду» газетаси СССР билан Скандинавия мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар тинч-тотув яшаш принципларининг реал ва конкрет ифодаси, деб таъкидлайди.

ПРАГА, 8 июль. (ТАСС). Чехословакиянинг марказий газеталари ўртоқ Н. С. Хрущевнинг Москва радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаган нутқини бугун биринчи саҳифаларда «Европада тинчликни мустаҳкамлаш ишига қўшилган ҳисса», «Скандинавия мамлакатларини тинчлик зонасига айлантирайлик» деган сарлавҳалар остида баён қилиб бермоқдалар.

Газеталар, жумладан, Н. С. Хрущевнинг Совет Иттифоқи билан Скандинавия мамлакатлари ўртасидаги муносабатлар тинч-тотув яшаш принципининг амалдаги реал ифодаси, деган сўзларини алоҳида уқтириб кўрсатмоқдалар. Жаҳонда ана шу принципнинг эътироф этилаётганлиги — СССР ва барча социалистик мамлакатлар куч-қудратининг ўсганлиги натижасидир, деб таъкидлайди «Руде право» ва «Праце» газеталари.

Газеталар Совет Иттифоқи Дания, Швеция ва Норвегия билан иқтисодий соҳада яхши муносабатлар ўрнатди ва бу алоқалар бундан буён янада мустаҳкамланиб боради, деб қайд қилмоқдалар.

Занжибарнинг ривожлантириш плани

НАЙРОБИ, 7 июль. (ТАСС). Кенияда чиқадиган «Ист-Африкэн стандард» газетасининг хабарида айтилишича, Занжибарда мамлакатни ривожлантиришнинг уч йиллик плани эълон қилинди. Янги планга мувофиқ, шакар қамиши экиладиган майдонлар вужудга келтириш ва қанд заводи қуриш, шунингдек мева-консерва заводи, сигарет ва пойафзал фабрикалари ҳамда бошқа корхоналар қуриш кўзда тутилади.

Гуруч сотиб олишда чет давлатлардан қарам бўлишни тугатиш ҳам планда кўзда тутилган. Бу планнинг амалга оширилиши натижасида Занжибар ўзини гуруч билан тўла равишда таъминлайдиган ва, ҳатто гуручни бошқа мамлакатларга ҳам сотадиган бўлиб қолади. Фермерларнинг ва балиқчиларнинг даромадлари икки баравар кўпайтирилади.

Бу планни бажариш учун 25 миллион фунт стерлинг пул сарфланади. Планда соғлиқни сақлаш ва маорифга алоҳида ўрин берилган. Занжибарда ва Пембада госпиталлар ва касалхоналар қуриш кўзда тутилади. 25 та бошланғич мактаб, 3 та ўрта мактаб ва халқ университети қурилади.

Чет эл хроникаси

★ Шимолий Родезия ҳукумати инглиз мустамлакачилари қамаб қўйган сиёсий маҳбуслардан 156 таси озодликка чиқарилганини эълон қилди. Кеннет Каунда ҳукумати бу йил озодликка чиқарган сиёсий маҳбусларнинг жами сони 806 кишига етди.

★ Лондонда Британия миллатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари бош министрларининг конференцияси очилди.

★ Хитой Халқ озодлик армияси ҳарбий ҳаво кучларининг Н-қисми чанкайшичиларнинг жуда баланд учадиган У-2 разведкачи самолётини 7 июлда мамлакатнинг шарқий қисмида уриб туширди. Бу — Америкада ишлаб чиқарилган самолётдир.

★ Япониядаги Ниигата префектурасида бир неча кундан буён давом этаётган жала-ёмғир префектуранинг бир қанча районларида тошқин пайдо қилди. Тотио ва Мицунэ шаҳарлари айниқса қаттиқ зарарланди. 600 дан кўпроқ уйни сув босиб кетди ва 6 мингга яқин уй сув босиш хавфи остида қолди. Унлаб кўприклар вайрон бўлди, кўп жойларда темир йўл полотносини сув ювиб кетди, тўғонлар ва дамбалар бузилди, минглаб гектар экинзор сув остида қолди.

★ Шу йил июнь ойида Канадада истеъмол нархлари 1949 йилдагига нисбатан 35,3 процент ошди. Бу нархлар 1963 йилда 2 процент ошиб, ҳозир энг юқори даражага етди.

★ Ғарбий Покистон вилоятидаги тоғлик йўлда ичи лиқ тўлган автобус 135 метр баландликдан чуқур тоғ дарасига ағдарилиб тушди, 19 киши ҳалок бўлди. (ТАСС).

ЯХШИ НИЯТ САФАРИ

ПРАГА. (ТАСС). «Праце» газетасининг СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрущевнинг Скандинавия мамлакатларига қилган визитига бағишланган шарҳлари «Шимолда илиқ ҳаво» сарлавҳаси остида босиб чиқарилди.

Н. С. Хрущев Дания, Швеция, ва Норвегия ҳукуматларининг бошлиқлари билан имзолаган барча ҳужжатларнинг умумий хусусияти шундаки, деб таъкидлайди «Земедельске новини» газетаси, бу ҳужжатларда қаттиқ халқаро контроль остида ёппасига ва батамом қуролсизланиш бутун дунёда тинчликнинг гарантияси эканлиги қатъий уқтириб ўтилади. Н. С. Хрущевнинг Скандинавия мамлакатларига қилган сафари тинчлик сафари бўлиб, яхши ниятларни ва тинчлик ҳамда халқлар дўстлигини мустаҳкамлашдан иборат олижаноб мақсадни кўзда тутади.

НАТИЖАСИЗ ВИЗИТ

ПАРИЖ, 8 июль. (ТАСС). Информация министри Ален Пейрефит матбуот конференциясида гапириб, Франция Министрлар Советининг кечаги мажлиси тўғрисида ахборот берди. Унинг матбуот конференциясидаги гапларидан, президент де Голлнинг ва Франция ҳукумати аъзоларидан унга ҳамроҳ бўлиб борган кишиларнинг Ғарбий Германияга қилган визитининг натижалари Франция ҳукуматига манзур бўлмади, деган хулоса чиқариш мумкин.

Франция делегациясининг аъзолари, деди у журналистларга, Франция билан ҳамкорликни ривожлантиришда Ғарбий Германия ҳукумати «бирмунча сусткашлик қилаётганлигини ва иккиланаётганлигини» Бонида уқтириб ўтдилар. «Жаҳондаги воқеаларга баҳо беришда, деди у, ҳар иккала мамлакатнинг фикрида тафовутлар бор, баъзи масалалар устида эса, ҳатто келишмовчиликлар ҳам бор, бу келишмовчиликларни икки кун давом қилган музокаралар билан тугатиб бўлмайди».

Франция ва Ғарбий Германия вакилларининг суҳбатларида муҳокама қилинган бошқа соҳалар тўғрисида ҳам, чунончи ташқи сиёсат, молия масалалари ёки экономика соҳасида ҳам, деди у, худди шу гапни айтиш мумкин.

«Франция делегацияси шуни қайд қилдики, деди информация министри, Германия Федератив Республикаси ва унинг ҳукумати биз матлуб ва зарур деб ҳисоблаётган қўшма сиёсатни ўтказишга ҳали унчалик тайёр эмасга ўхшайди. Шу сабабли, биз бу соҳада дарҳол муваффақиятга эришиш мумкин, деб хом хаёл қилмаймиз».

МУЗ АСИРИ

Муз қатламида бир хилдаги «доғ»ларни кўриб бу нима экан деб ҳайрон бўлманг. Муз эриганда ана шу «доғ»лар ҳаракатга келади. Даллия деб аталадиган бу балиқ қора тусда бўлиб чўртонбалиққа ўхшаб кетади. Унинг бўйи 20 сантиметр атрофида бўлиб, Аляска сувларида, шунингдек Чукотка ярим ороли кўлларида учрайди. Даллия йилнинг ўн ойи мобайнида совуқлик таъсири остида карахт бўлиб ётади. Икки ой давомида эса яшаб, наслини кўпайтиришга улгуради.

Олимлар бу балиққа муз асирлигидан қутилишга ва уни Совет Иттифоқи шимолий кўлларида яшашига ёрдам беришга қарор қилдилар.

Врангел кўлида иш олиб бораётган биология фанлари доктори Савва Успенский бошлиқ илмий экспедиция аъзолари Арктикада яшовчи бу жониворнинг бир нечтасини Москва Давлат университети ихтиология кафедраси олимларига текшириш учун юборишмоқчи. (АПН).

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТЕЛЕВИЗОР

10 ИЮЛДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — Олмаота телестудияси эшиттиришлари.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/VII да Дилором, 11/VII да Куба қизи.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Шоҳсанам ва Ғариб — «СПУТНИК» (кундуз соат 12, 2, 4 ва кеч 6 да), «ВАТАН», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Банкда ишловчи қиз — «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).

Кечувда учрашув — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

Итальянча қўйди-чиқди — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 9-10 минут ва 10 яримда)

Аблаҳлар тўдаси — «ОКТЯБРЬ».

Шоҳсанам ва Ғариб — «ВАТАН», НАВОИЙ номли, ТЕЛЬМАН номли.

Юқори табақага кириш йўли — «ФЕСТИВАЛЬ».

Нотаниш аёл хати — КАФАНОВ номли.

Узоқ чегарада — «УДАРНИК».

Жунгли — 1 МАЙ номли.

Итальянча қўйди-чиқди — «ШАРҚ».

Собир Раҳимов кўчаси, 93-уйда турувчи Анбар Акромовнинг Собир Раҳимов кўчаси, Зенитный проезд, 20-уйда турувчи Саври Толиповадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

Лангар кўчаси, Сариқ проезд, 2-тупик, 13-уйда турувчи Ҳамза Аюповнинг Береговой кўчаси, 36-уй, 21-квартирада турувчи Неля Фёдоровна Аюповадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Куйбишев район халқ судида кўрилади.

Куйбишев шоссе, 1-переулок, 101-уйда турувчи Ислом Умаровнинг Тошкент область, «XXII партсъезд» совхозининг 1-бўлимида турувчи Муқаддам Умарова (Мирасилова)дан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

Калинин район, Қибрай қишлоғида турувчи Йўлдош Тошпўлатовнинг Оржоникидзе қишлоғи, Сельмаш кўчаси, Офицерский тупик, 5-уйда турувчи Зумрад Тошпўлатовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентских промышленного и сельского областных комитетов КП Узбекистана, Ташкентского горкома КП Узбекистана, промышленного, сельского областных и городского Советов депутатов трудящихся.

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: редактор — 29004. Редактор ўринбосари 25885. Масъул секретарь — 34808. Идеология бўлими — 31936. Саноат ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 33786. Қурилиш ва партия ишлари бўлими — 33786. Қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариши ва партия ишлари бўлими — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 26232. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлими — 28761. Ахборот ва спорт бўлими — 33786. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

«Совет Ўзбекистони», «Правда Востока» ва «Ҳақиқати Ўзбекистон» бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 06821. ИНДЕКС 64695. Нашр. № 1793.